

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagok
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzetűri hirdetésnél olcsóbb. Nyitlatter
sora 25 kr. Bélyegdíj minden
hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Bácsmezei női kézműiparkiallítás Zomborban.

zombori jótékony magyar nőegyletnek f. évi február hó 4-én megtartott közgyűlésén azon indítványom, hogy a nyár folytában az egylet Bács-Bodrogh megyére kiterjedő női kézműipar kiállítását rendezzen, egyhangulag és lelkesedéssel elfogadtatván, a közhasznú terv kivitelével az egylet választmány

lett megbízva A választmány m. hó 26-án e tárgyban ülést tartván a kiállításra vonatkozólag a következőket hozza a nagyérdemű Bács-Bodrogh megyei közönség becses tudomására:

1. E női kézműiparkiallítás célja a női kézműipar minden néven nevezendő ágát, a legigénytelenebb harisnyakötéstől a legművészebb himzésig, a varrás, fonás, szövés, lombfűrészelés, forgácsmunka, faragványok stb. stb. legcsekélyebb productumától a legművészebb remek tárgyig — felölelvén: Bács-Bodrogh megye területén a női kézműipar mai fejlettségi állapotáról tanulságos tájékoztatást nyújtani: célba vett eredménye pedig ez uton az egyes ágakban elért sikert közkinccsé tenni, a mennyiben a kiállított mű mintaként fog hatni tájékoztatást nyújtva és izlést nemesítve a szemlélőben, a más ágakban esetleg jelentkező hiányok vagy hátramaradottság pedig közmegebeszélés és nyilvános megbírálás tárgyát képezvén, könnyen és gyorsan lesznek orvosolhatók. Végre minthogy sokan kézi munkájukból tartják fenn magukat, mindenkinek tér nyílik ügyességét bemutatni, munkássága árát köztudomásra hozni: így a női kézműipar terén a kereslet helyes tájékoztatást nyer, a kínálat pedig e kiállításon kellő tájékoztatást fog nyújtani, más szóval kinek valami női kézimunkára szüksége van, tudni fogja ki, hol, hogyan és mennyiért fogja azt neki elkészíteni.

2. Kiállító lehet minden rendű és rangú e megye területén lakó vagy annak kapcsához tartozó egyén vagy testület, ki valamely női kézimunkát készített vagy tulajdonaként bír, mely alkalmas arra, hogy tájékoztatást nyújtson megyei kézműiparunk bármely ágának mai állapotáról. Hogy a kiállításra szánt munkálkodás megyénk minden városában és községében egyöntetűleg folyjon és a kész munkák minden helyről egyszerre beküldhetők legyenek, mi úgy a rendezés mint a postai költségek tekintetéből óhajtott: megyénk minden községében egy-egy lelkes honleány fog felkérteni, hogy saját községében az egész mozgalomnak központja, vezére, apostola legyen. Főképp arra kell törekedni, hogy azokon kívül kik a női kézművekekkel nemes passióból foglalkoznak, a nép alsóbb osztályai és mindazok kik a női kézműipar tekintetében a kínálatot képviselik, vagyis a munkakeresők, a kézimunkájukból élők, nyereszenek meg a kiállítás eszméje pártolásának.

3. A kiállítandó tárgyak minőségére nézve megjegyeztetik, hogy a kiállítás nem érhetné el célját, ha azon csak absolut becsú műrekek szerepelnének, mert köztapasztalás az, hogy azon kiállítások, melyeken csak exotikus tárgyak lettek bemutatva, csekély eredményűek: azért mint már fent megjegyeztetett, e kiállításon a kezdetleges női kézműtől, az egyszerűtől tel a leg-tökéletesebb műrekekig minden női kézimunka helyet talál; mert épen a fejlődési és fejlettségi fokozat lehető feltüntetése által érhető el az okulás; épen azért nemcsak új hanem régebben készült művek beküldése is kéretik, csak hogy ezeknél az év is megjelelendő mikor készült.

4. A kiállítás ideje 1883. szeptember hó 2-ától vagyis az ünnepélyes megnyitástól — 1883. szeptember hó 16-áig vagyis az ünnepélyes bezárásig tart. A kiállítandó művek legkésőbb augusztus hó 21-én franco postára teendő és Esztergamy Borbála nőegyleti elnök Zombor. Bácsmezei.

cim alatt kellően és gondosan becsomagolva beküldendők — hogy kellőleg elrendezhetők legyenek: a zombori kiállító ugyanoda augusztus 25-én fogják munkáikat beküldeni. A kiállításon elfoglalandó hely minden kiállítónak díjtalanul áll rendelkezésére.

5. Minden kiállítandó tárgyra egy cédula tűzendő rá, mely a műre vonatkozó következő adatokat tartalmazza: A kiállító neve; tartózkodási helye, mikor készült a mű; mennyi az értéke; eladó-e vagy nem, és ha igen, mennyiért; esetleges észrevételek a mű készítés módjára vonatkozólag. Ez utóbbi pont csak akkor szükséges, ha valami gyakorlati mestertögről van szó, mely talán még eddig nem ismeretes; vagy ha bármily irányban valami észrevétel szükséges akár az anyagot, akár a kivitelre illetőleg.

6. A kiválóbb munkák a szokásos jutalmakkal fognak a megválasztandó jury által a bezáró ünnepélyen kiütetni.

7. A kiállítás helye a zombori városház nagy terme, esetleg a megye palotájának dísz terme, ha a megyei régi épület átalakítása akorra be lesz fejezve.

8. A kiállítási költségek fedezésére szolgálni fog, a husz krajcárnyi csekély belépti díj, — és a kiállítás végén a nőegylet által rendezett sorsjáték jövedelme, melyre egyegy sorsjegy ára 10 kr., az esetleg fennmaradó tiszta jövedelem jótékony célokra fog fordítatni.

9. A kiállítás végrehajtó bizottsága: Sándor Lujza főispáné ő méltóságának védnökele a att, a zombori jótékony magyar nőegylet elnöke Esztergamy Borbála ő nagysága, a nőegyleti választmány és az alulirt egyleti titkár, kihez minden a kiállításra vonatkozó megkeresés, tudakozódás és értesítés intézendő.

Zombor, 1883. március 1-én

Dr. Margalits Ede,
kiállítási titkár.

Róm. kath. egyházközségünk és a főpásztor

Zombor város r. k. egyházközsége 1874. évi szept. hó 20-án tartott közgyűlésén a kezelése alatt levő minden pénztárból, s így az alapítványozott szent misék tőkéiből is kamatozás végett kiadott kölcsönösszegekre nézve az addigi 6%-os kamatlábat 10%-ra emelte fel, az így befolyandó 4%-nyi többletet pedig kezelési díj címén az egyház pénztára javára visszatartani határozta.

Eme rendellenes és helytelen határozatra az egyházi és ajtatos alapítványok kezelésének ellenőrzésére hivatott főpásztor csak annyit jegyzett meg, hogy, valamint tulajdon hatalmában sem áll a mise-alapítványi kamatok más bármiféle jótékony egyházi célra, mint alapítványi rendeltetésükre — és pedig minden megcsontítás nélkül — fordítani: úgy az egyházközség sem utalhatja azokat máshová, mint hova az ajtatos alapítványoktól rendeltettek. A nevezett kamatoknak tehát idegen — mert nem miseszolgáltatási — célokra állítolag szándékolt fordítását helyesnem és megengednem nem szabad.

Az egyházközség aztán heveskedésében annyira ment, hogy hivatkozva oly állítólagos autonómia jogaira, melyekkel tulajdonképen nem bír, kijelenté, miszerint ő az érseki hatóság illetén felügyeleti jogát el nem ismeri, az egyházi pénzügynek korlátlan és mindenkitől független kezelését magának továbbra is fentartja, és az érvényesített panaszokra egyedül a magas vallásügyi minisztériumtól várja a törvényes határozatot.

Mire a magas vallásügyi minisztérium, tekintettel arra, hogy szab. kir. városok egyházi pénztárai több rendű szabályok értelmében az illető lelkész és felsőbb vonalban az egyházmegyei hatóság közbejöttével kezelendők, igazgatandók és megvizsgálandók, és pedig a kamatok felemelésénél és a felesleg hova fordításánál teljesen mellőztetett: ama kérdés határozatot feloldotta, és az egyházközséget, mely felhatalmazva sehogys sem lehet az egyházi vagyon kezelésénél a főegyházmegyei hatóságot mellőzni, oda utasítá, hogy a mise-alapítványi kamatok emelése és a többlet hova fordítása ügyében magát a kalocsai érsek ural érintkezésbe tegye.

Az egyházközség azonban nemcsak hogy tovább is ragaszkodott kimondott határozatához, hanem kerekén kijelenté, hogy mielőtt a miniszteri rendeletnek megfelelelőleg cselekednék, készebb az összes alapítványi tőkéket az egyházi hatóság rendelkezése alá bocsátani.

És ezen ultimatum bintette el a hosszú — im-

már majd egy évtizedre nyúló torzsalkodás magvát az érsek és zombori hívei között, és midőn az 1877. évi apr. 18-áról kelt 1083. számú miniszteri intézkedés értelmében kormánybiztosi minőségben kiküldött Gromon Dezső akkori főispán ur ő méltóságának felszólítására is megtagadták a miniszteri rendelet foganatosítását: ez a fennforgó körülmények között késztette érezte magát az egyházi és alapítványi pénztárt, ugyszintén a még meg nem vizsgált számadásokat lefoglalni és a zombori apát-plébánosnak, mint érseki megbízottnak, kezelés végett átadni.

Ezóta ezen ideiglenes állapot folyton tart, s bár e mostani kezelés ideje alatt az egyházvagyon sokkal kedvezőbb eredményt gyümölcsöz mint azelőtt bármikor, mégsem kívánatos, hogy eme meddő huzavona és sajnálatos torzsalkodás továbbra is fenntartassék. Baboros-érsekünk tavaszi főpásztori látogatása alkalmával tudván, mennyire szeretné immár maga az egyházközség ismét a törvényes, rendes kezelés életbe lépését, s ezen közvégy az ő beküldényi keblében is szíves viszhangra találván: már akkor kegyes volt megígérni, hogy a kezdeményező lépést a normális állapot visszaállítása iránt megtenni készséggel hajlandó; kijelentvén egyuttal, hogy azon esetben, ha az egyházközség, hatáskörének beható tanulmányozása és komoly megfontolása után, jobb meggyőződésre jutna, s az egyházi vegyes természetű ügyekben, ugyszintén az egyházi vagyon kezelésében a kánoni rendszabályok és legfelsőbb királyi rendeletek pontos megtartására késznek nyilatkoznék; semmi akadály nem lesz, hogy az egyházi vagyon kezelésére nézve az őt törvényesen megillető jogokat gyakorolja, nem levén számdékában — valamint sohasem is volt — az egyházközség törvényes jogaiban legkevésbé is korlátozni.

Ez-n ígéret eredménye az 1882. évi július 18-án Teplitzben kelt főpásztori leirat, melyet az egyházközség f. évi február 4-én tartott ülése tárgysorába fölvetett. Érdemes határozat azonban nem hozott, hanem a leirat kinyomatása s szétosztása rendeltetett el s egy 11 tagú bizottság küldetett ki javaslatlétel céljából.

Becsülni való ugyan az egyházközségi képviselő jogéréke, hogy igazait körömszakadtig védi és csak a nézetének tarthatlanságáról való meggyőződés esetében hajlandó korlátlan rendelkezési jogáról lemondani. Mindazáltal mi, kiket az ügy csak közvetve érdekel, az összes pro és kontra iratok figyelmes átvásása után, a kérdést ilyen tulságos komolynak és bosszadalmas tanulmányt igénylőnek nem tekintjük.

Nézzük meg a kérdést a maga egyszerűségében, hidegvérrel, komolyan.

Egyezkedni, kibékülni, törvényes lábra állani akarunk. Az érsek kimutatja tényleg, a templomvagyonnak elrendelt lefoglalásával, hogy neki van igaza. Ezen miniszteri rendelkezés ellen hasztalan volt az appelláció; érvényben hagyatott, most is áll; ha ki nem egyezünk az érsekkel, állani fog az idők végeig.

Akarjuk, hogy tovább is fennálljon ez az állapot? A voksra hivatottak túlnyomó többsége — igen bölcse — nem akarja, hanem akar békés, törvényes rendet; főpásztorhoz és hivelhez méltó beküldényi, jóindulatú viszonyt.

Az érsek nem enged, de nem is engedhet; mert amit tesz, kevésbé joga, mint kötelessége tenni. Nincs is szüksége, hogy engedjen; mert hisz amit kívánt, az ime teljesült, még pedig az állami fenntartásnak törvényes szellemében kiadott elutasíthatlan parancsa szerint.

No már most: ha ketten békülni akarnak s az egyiknek ugyanazon, érdemlegesen döntő, magas minisztérium, melyhez appellált, s melytől érvényesített panaszaira egyedül várta a törvényes határozatot, — kétszer is kimondja, hogy neki nincs igaza: ugyan mi természetesebb, mint az, hogy neki kell engednie?

No már ennek a belátására és belátatására nem szükséges semmitéle körmondfont filozófia, mert ez olyan világos, mint a kétszer-kettő.

Vagy kibékülnünk és teljesítjük amit a kormány és érsek a fennálló jogrendszer alapján kíván, vagy maradunk továbbra is, törvényen kívüliek, szekvestrum alattiak és — ez a komikum — mégis teljesülni fog, — mint ahogy teljesedik is — amit a főpásztor követel.

De hát tulajdonképen mi is az érsek nehezményezett kívánsága? Adót vet ránk? Kér valamit a miénk-ből? Nem engedi kulturális ügyeinket fejlődni? Kényurunk akar lenni?

Sok minden elmondott már, de annyi szemérem és becsületteltség még a leghevesebb ellenzékben is volt eddig, hogy ezt a rágalmat nem eresztette ki a száján.

De feleljünk. Mit akar az érsek?

Feleljen ő maga; neki kell tudnia legjobban. Mihelyt a tek. Egyházközség kellő biztosítást és megnyugtatót nyújtand nekem az iránt, hogy az egyházvagyon kezelése körül a legfelsőbb királyi rendeleteket és egyházmegyei alapszabályokat pontosan megtartani kívánja: haladék nélkül és szívesen fogok intézkedni az iránt, hogy a zombori r. k. egyházvagyon további kezelés végett a tek. Egyházközségnek átadassék.

Három a kérdés: 1. Melyek a kezelés körül megtartandó felsőbb rendeletek? 2. Mi ezekből folyólag a teendő? 3. Minő biztosítékot kíván az érsek ez iránt?

B. e. Mária Terézia királynő 1777. május 11-én 2345. sz. a. így rendelkezik (latinul): „A kegyes alapítványok főfelügyelete a püspököket illeti” — Továbbá a királyi helytartótanácsnak 1796. április 19-én 7886. sz. a., majd ismét 1803. november 29-én 25678. sz. a. kelt rendelete (latinul) szó szerint így intézkedik: „A szabad királyi városokban levő egyházak pénztárai a plébános befolyásával kezelendők s ugyanazoknak (az egyházaknak) számadásai a helyi plébános és az esperes vagy más egyházmegyei főúr közbenjöttével megbírálandók.”

Hasonló szellemben, csak hogy részletesebben intézkedik a kir. helytartótanácsnak 1835. évi okt. 27-én 32232. sz. a. kelt rendelete, mely a számadásoknak s minden egyházi vagyon leltárának az egyházmegyei hatóság elé terjesztését parancsolja.

Ezek szellemében szól b. e. Kunszt érseknek 1859. április 14-én 710. sz. a. kiadott s legfelsőbb helyen is szentesített kezelési szabályrendelete, mely latinból magyarra fordítva így hangzik:

„Ami a szabad királyi városok plébániáit illeti, minthogy ezeknél különös körülmények forognak fent s nagyobb és nehezebb kezelési ügyök fordulnak elő: ezért, a máshol alkalmaztatni szokott két szindikus helyett, az ilyen városokban az egyházak s a kegyes alapítványok jövedelmét ezentúl is a helyhatóságnak azon tagjai kezeljék, akik eddig kezelték; mindazáltal a kezelés kiváló gondozása és vezetése ezentúl is a plébánosot illeti, aki az egyház pénzeszekerényének egyik kulcsát őrizi, valahányszor annak szükségét látja, kezelési értekezletet tart s azon elnököl s éberül figyel arra, hogy a kezelők a szabályok minden pontját betűiglen megtartsák.”

Legújabbán 1875-ben április 20-án 8820. sz. a. a kultuszminiszterium is kimondotta, hogy: „A szabad királyi városok egyházi pénztárai, többrendű szabályok értelmében, az illető lelkész és felsőbb vonalban az egyházmegyei hatóság közbenjöttével kezelendők, igazgatandók és megvizsgálandók.”

Az első kérdésre nézve legyen ez elég tájékoztatóul.

A másodikra nézve, hogy: Mi ezekből folyólag a kötelességünk? — rövid lehet a józan fő válasza.

Küldjünk be minden számadást. Vagy miok szól amellett, hogy ne küldjünk? Ha azok a számadások pontosak lesznek, mit szólhat rájuk egyebet az érsek, mint azt, hogy: jól van fiaim! jól sáfárkodtatok. Oka csakis annak van vagy lehet a föl nem küldésre, aki indítatva érzi magát, félni a fölülvizsgálattól.

Ép azért rága meg jól, a ki a szigor és rend ellen szállani akar, hogy akarva nem akarva azon közel eső gyanúba keveri őt tiltakozása, mintha érdeklében állana, hogy azokat a számadásokat minél kevesebb szem ellenőrizze. Tiszta kezű s lelkü ember nem dugja, inkább mutogatja számadásait; mert ezért elismerést vár; mert fölmentvényt csak úgy kaphatni mindenütt.

De hisz hiába is ágaskodnék bármily tekintélyes doctor juris azon elvitáztatlan igazság ellen, hogy minden társadalomban — következésképpen az egyházban is — az anyagi kezelés felsőbb revízió alá esik, és semmiképp meg nem engedhető, hogy az egyházhatóságilag alárendelt testületeknek önkényes eljárása zavarja a rendes kezelésmódot, vesztélyeztessen nagy célokat. Vagy tán csak a zombori kath. hitközségnek lenne széles e világon egyedüli privilegiuma ez általános szabály és kötelezettség alul kibújhatni? ...

A harmadik kérdés az, hogy: minő biztosítékot kíván az érsek mindezek megtartása iránt?

Minden esetre csak erkölcsöt kívánhat. Ha egy sz. kir. város katolikusainak színe-javából álló tekintélyes testület, férfias komolysággal fölír, hogy a kívánalmaknak töle telhető pontossággal megfelelni kíván: ezen nyilatkozaton, az adott írásbeli szentségét méltatni tudó főpásztor egy pereig sem fog kételkedni.

Mindezeket komolyan megfontolva a minézetünk és ajánlatunk az, hogy: miután az egész kívánság sokkal szerényebb, sokkal elaludhatatlanabb, sokkal indokoltabb, sokkal ártatlanabb, mint a minőnek egy pár túlzó uriember meg gondolatlanul fölfújta; miután továbbá úgy sincs reá mit mondani, mint vagy en block elfogadni, vagy a statusz kvóval megbékélni: a kiküldött bizottság ne halassza üléseit „ad graecas Kalendaras”, hanem első értekezletén mondja ki, hogy az érseki leirat indokainál fogva tudomásul vétetik és érvénybe léptetetik.

Ha ezt teszi, röviden, bőlesen és jól fog végezni s még az az érdeme is meglesz, hogy a lecsillapult kedélyeknek üres szócsavarásokkal való fölbujtogatását megtakarítja tiszta haszonnak.

Végezzük pedig sorainkat Kalocsa nagynevű bicornokának hitközségünk képviselőihez intézett amaz ökrök nevezetes és nagyon is megszivleendő arany szavaival: „Nem vallásos buzgalmat akarom én, uraim! bénítani, hanem a rendtelenségeknek elejét venni, az autonómiai jogok téves magyarozatára alapított egyoldalú gazdálkodást megakasztani; — egyedüli óhajom az, hogy az egyház jogai és érdekei, melyek őreül rendeltettem Istentől, minden irányban sértetlenül maradjanak, mi csak úgy lehetséges, ha az egy téren működő különféle rendfokozatu közegek úgy ismerve jogaikat, hogy szem elől ne tévesszék a kellő törvényes alárendeltséget, félretéve az alaptalan bizalmatlanságot és indokolatlan féltékenységet, karöltve egyetértésben és bizalomban munkálkodnak azon nagy cél elérésére, mely az egyháznak s egyes községeinek és híveinek java, előmenetele. — Ha ily szempontból fogja a tek. egyházközségi képviselő saját álláspontját megítélni, ha nem felejt az, hogy bennem nemes jó szándékainak mindenkor kész méltánylóját és előmozdítóját, kétség-

telen jogai őret és védőjét találndja, s hogy csak kölcsönös bizalommal és jóakaratu közreműködéssel tehetni kedvessé és eredményessé törvényszabta viszonyunkat; ha az egyházi felsőbbség joghatóságát tiszteletben tartva az ő hozzá tartozó ügyekben tudta s hire nélkül nem intézkedik: csakhamar száműzve leend közöttünk a félreértésnek még árnyéka is, mi hogy mielőbb bekövetkezzék, lelkemből óhajtom.”

Hírek.

A magyar királyi földmívelés- ipar- és kereskedelemügyi miniszter úr ő nagyméltósága m. hó 21-én 7894. szám alatt kelt közleménye szerint intézkedett az iránt, hogy a budapesti időjelző állomás napi értesítései a szabadkai távirati állomásra folyó évi március 1-től naponként megtáviratoztassanak és kifüggesztessenek.

Martonosi születésű Szabados János kalocsai kanonok az akasztói szegény iskolás gyermekeknek 75 frt alapítványt tett.

A szegedi p. ü. igazgatóság Wajda Áron IV. oszt. adótitkár az újvidéki kir. adóhivatalhoz III. oszt. adótitkár nevezte ki.

A szövőipar fejlesztésére kiküldött országos bizottság Bajának 60 frtot, Szabadkának 600 frtot adott szövőszékek beszerzésére.

Egyházmegyei hírek. Schauer Ferenc hajósi káplán Szerajevóba tábori káplánnak nevezetett ki. Helyébe Bauer György kernyai, helyébe Jerger Konrád vaskuti seg. lelkész tétetett.

A szabadka-újvidéki vasút hétfőn 5-én adott át végleg a forgalomnak. Egyelőre naponként egy nappali vonat közlekedik s csatlakozik a Budapestre menő éjjeli vonathoz.

Csantavéren a berobogó első vonat nagy lelkesedéssel fogadtattott. A falu nagyja, apraja, mindenemű s rangú osztálya képviselve volt nagy számban. Midőn a jelző csempetés felhangzott, tarack durrogás, zene és riadó éjjennel fogadták a méltóságjeljesen közeledő vonatot. A minisiteri kiküldött urat Lux Nepomuk János esperes-plébános úr rövid de lelkes szónoklattal fogadta s egy egyszerű de kellő esinnal ellátott koszorút nyújtott át a kiküldött bizottságnak, mely koszorú szalagján „Csantavér község. Budapest-Zimony. 1883.” volt látható — s eme koszorú a mozdony előzésére tétetett. A bizottság pár percnyi idő múlva — miután villás reggelijüket rohamos gyorsasággal elköltötték, és Schmausz Endre alispán úr rövid köszönetet mondó szavait bevégezte, ismételt tarack durrogás, zene s harsogó éljenek között továbbrobogott.

Madarason február hó 27-én temették el általános részvét mellett Egger János uradalmi kulcsár.

Beküldetett. Egyik megyénkbeli politikai lap egy hosszabb cikksorozatot azon tanulsággal végez: „Ne politizáljunk, hanem tanuljunk.” Majd meglátjuk, meddig tartja meg!

Szabadkán a polgári leányiskolához Achatz Mária, budapesti tanítónőt választották meg általános szótöbbséggel.

A bajai kir. adóhivatalnál III. oszt. ellenőrt keresnek.

A hajó felélé egyelőre Futtak és Novozellő állomásoknál nem köt ki.

Iparbarátok figyelmébe. F. hó 12—18-ika között Zombor, Szabadka és Baja városokat fogja Gr. Zichy Jenő ur, az „ipargróf”, körútjában szerencsétlenül. A helyi hatóság bizonyára megtesz minden olyan intézkedést, mely e vitális ügyhöz s a város jóhírnevéhez méltó.

Bogyanon márc. 29-ig pályázat van hirdetve káptartanió állomásra.

A bresztováci tptár forgalma 550490 frt, tiszta nyereséme 2651 frt volt a múlt évben.

A zombori könyvtár egylet közgyűlése március hó 11-én d. e. 10 órakor a városháza kis tanácstermében fog megtartani, melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívattak. Gertinger Adolf. Tárgysorozat: 1. Egy számvizsgáló bizottság kiküldetése. 2. Az 1883. évi költségvetés megállapítása. 3. A könyvtár-kezelési szabályok jóváhagyása.

Dela Vedella Gizella k. a., kit városunk mint a bálók tündéré, jól ismer, Budapestben keresztmamája volt tündérével, Csik Józseffel együtt egy S. I. nevű 21 éves ágostai hitre tért zsidónak.

Bezdanban pénteken a falu háza előtt ácsorgók egyike fázttában azt az érdekes és népszerű megjegyzést kockáztatta meg, hogy: Jaj de hideg van. A másik mindjárt hozzá fűzte, hogy: szeretné látni, ki mer most megfürdeni. A harmadik fölvette a szó fonatát azzal töltötte meg az előtte szóló mondókáját: „Hát egy liter pálinkát akar én is.” Diktum faktum: levetkőzött, egy ól hosszát bukott, aztán visszafordult s megitta az áldomást. — Hogy jönne meg az esze tőle!

Body Lajos, dautovai aljegyző elgyűrűzte a kedves Burány I. kisasszonyt ugyanott.

Szombaton nagy részvét mellett kísérték örök nyugalma helyére a mindenki által ismert Mayer bácsit. A ravatalnál láttuk a többi közt fiát Mayer Béla kalocsai kanonokot s Mayer Nándor csonoplai plébánost.

Újvidék város árvaszéki ülnökévé Mészáros Gáspár ügyvédet választotta.

Futtakon Szabó Pál ottani születésű újvidéki segéd-lelkész 100 frtos alapítványt tett a kiseddővé javára.

Rác Vilmos úr lapunk utján szives türelemre kéri mindazokat, a kik a megyéből e pár hét alatt levelekkel felkeresték, hogy azokra most nem válaszolhat, mivel az írásbeli munkáktól egy ideig még kénytelen szemét óvni.

A magyar-francia biztosító társaságról „R.” vagy más jegy alatt lapunkban megjelent cikke eredetét — mint velünk Rác Vilmos úr közli — többen neki tulajdonították. Miután Rác urnak a cikke eredetéhez legkisebb szava se volt, ezt kijelenteni collegialis kötelességünknek tartjuk, nehogy félreértésekre adjunk alkalmat. Különben azt is megemlíthetjük, hogy Rác úr biztosítás-ügyről lapunkban még nem is írt.

Az újvidéki gymn. koncert kitűnően sikerült s 386 frtot jövedelmezett.

Újverbáson f. hó 26-án lesz a vásár.

Reporteri tulbuzgalom. Az „Ujvidék” vasárnapi száma írja: „A zombori katolikusok új templomuk fölszépítésére ma közgyűlést tartának” stb. Pedig biz azok nem tartának, mert elnököt nem lelének s fölébbséget vállalni nem akarának.

Glück Márton, bajai derék tanító, 50-ik szolgálati évében elhunyt.

Sztanisicsról áthelyeztetett Zomborba Bauer Ferenc esendő őrmester mint volt erélyes s ügyes őrsparancsnokunk, s ezen áthelyezését közönségünk sajnálattal vette tudomásul s reméljük, hogy ismét visszahelyeztetik az, ki vidékünkét megtisztította a tolvajok s rablókól.

Uj-Szivacon 13 kadal szalma elégett.

A helybeli egyetlen zálogintézet beszűnt. Felszámolása május 14-ig tart; addig ki mit betett, kiválthatja. Csak gratulálunk városunknak, hogy zálogintézet benne meg nem élhet. A másik egy év előtt oszlott föl.

A topolyai zsidó pap fia, Barach Géza, Rómában a propaganda szemináriumban r. k. papnevendék, árvaszékünknel nagykorúsításért folyamodott.

Titel Fényes „piknik” volt március 1-én Bakálovits Mihály közjegyzőnél. A jó kedv meg az egybegyűlt díszes társaság oly hamar felejtették az időt, hogy csak a harmadik „kukorikoláskor” oszlottunk szét szunnyadóra. Régen nem volt ily sikerült házimulatság, mert mindenfelől csak azt lehetett hallani: de kár, hogy ily korán megviradt!

Sztanisicsra az elmúlt héten Szigethi Jenő magy. szintársulatával megérkezett s e sorok írásáig meglehetősen pártfogásban részesülnek. Legjobb népszínműveket adta elő Szigethi ur, ami tapintatosságára mutat, melyekben ő aratja is a legtöbb tapost, s általában kielégítő színi hatással játszanak. Egyuttal örömmel említhető meg, hogy német atyafaink közül is többen látogatják a magyar színészek előadásait s lassankint majd megszokják a magyar Thalia templomát ók is pártfogolni. Ugy legyen.

„Végvidék” c. alatt Pancsován hazafias magyar lap indult meg. Ajánljuk az érdekelt megyénkbeli szomszédok figyelmébe.

A szelencse külvárosi óvoda felszerelésére Jakobsics Laura urnő egy forintot küldött be; ezzel az a gyűjtés befejeztetik. Összesen 33 forint folyt be a fentnevezett célra. Dr. Margalits Ede.

Hajók járasa. Apatinból föl: hétfőn, szerdán és szombaton 7^{1/2} órakor este; lefelé: szerdán, pénteken és vasárnap 10^{1/2} órakor d. e. Összekötöttes a tiszai hajókkal a szerdai és vasárnapi indulásnál.

0-szivaci hírek. Szép az az éjjeli zene, s hiszem nem haragszanak érte, de csak módjával, nálunk úgy vagyunk ezzel, mint vizes vidéken az árvizvel, ha néha neki indul, hát fél falu bizonyos annak örömeiben gyönyörködhetni. De hát Isten neki, már csak hallgatnánk mi is a kiket csak annyiban érdekel, hogy nagyon soká tart s így hallgatni kénytelenek vagyunk, hanem mikor már operába s operettekbe kapnak, akkor meg más is háborgat minket. Így a napokban a „Ha már enyém a szived” (Boccaccióból) kezdtek rá, a melyre aután ház őrző bundásunk is megszólalt, ugy vonyított, hogy az érdemes házi úr avval vigasztalta lakóit, „majd meglátják tűz lesz” és csakugyan lett is, mert a rákövetkező napon Uj Szivacon 7 egymás mellett levő szűrűben, a legnagyobb szél közepett a nyomtatástól összehalmozott temérdek szalma kigyúladt; valóban elismerést érdemelnek új-szivaci derék németjeink, hogy az oltánál oly buzgók, ennek hiányában sokan hajlék nélkül maradtak volna; de azért a bundás mégis csak a muzsikára ugatott. A „Bácska” legutóbbi számában olvastam, hogy Szivacon jegyző lak és korcsma építtetik, ezt azzal egészítem ki, hogy mindezen haladás Uj-Szivacon községében történik, nekünk hála az Istennek van jegyzői lakunk és nagykorcsmánk is, s benne egy oly derék korcsmárosunk a ki a matematikát vizsgálja nélkül is igen érti, jaj annak a ki meggyőződést akar szerezni; különben a ki nem hiszi, tessék megpróbálni. Piacunk nekünk is van, itt nem a gombokat kínálják, hanem ha az ember arra van kárhoztatva, hogy esütörtökön a piac által elfoglalt járdákon kénytelen végig menni, akkor az azon álló aszonyok csibékkal s fejüket húnuk alá fogott ludakkal az ember orrárt majd leütve kínálják „tessék hizott lúd, tömött csirke” és mire végig megy, nem hiszi el magáról, hogy nem-e cserélt valami toll áruló polgártársal kabátot. Hallottam, hogy e célra egy térséget a község kikövezni szándékoz; a közeledő tavasszal ez igen kívánatos lenne. (A.)

A postai utánvételekre nézve a nagy közönségre előnyös változtatás fog legközelebb, hihetőleg már április 1-én életbe lépni. Ugyanis a postai utánvételi lapok, ha rendeltetési helyökre megérkeznek s az utánvétet kifizették, nem mint utánvételi lapok fognak a feladó postahivatalhoz visszaküldetni, hanem mint postautalványok, úgy hogy a postai utánvételnél a címzett általi kifizetése után a hosszadalmas utánvételi-lap kezelés elmarad s egyszerűen utalványoztatik az összeg, mit a feladó mint más egyéb pénzütalványt azonnal felvehet a postahivatal utalványi osztályánál.

Marhavész A földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő rendeletet intézte Zala, Somogy, Baranya, Bács-Bodrogh, Torontál megyék, továbbá Pancsova és Újvidék város közönségéhez. Minthogy Horvát-Szlavonországban a keleti marhavész megszűnt és az állategészségügyi viszonyok ott állandóan kedvezők, ennél fogva az 1882. évi nov. hó 16-án 47,315. sz. a. kelt rendeletnek hatályon kívül való helyezése és a szoros határozárnak teljes megszüntetése mellett megengedem, hogy Horvát-Szlavonországból származó kérődzők és állati nyerstermékek a varasdi hídnál és Légrádon, Zákányban és Barcon, a páleli révtájon és Eszéken, a gombosi és palánkai révtájon, Pancsován és Újvidéken minden előleges itteni engedély nélkül, de mégis az 1874. XX. t. c. 3. §-ában megállapított szabályszerű eljárás mellett, az ország területére behozathassanak. — Míról a közönséget tudomás, közhírrététel és a határszéli belépő-állomási bizottságok további megfelelő utasítása végett értesítem.

Új dunai védtöltés a megyénkkel szomszédos Szemle (Pest megye, alsó solti járás) Baja mellett fekvő község a Duna árjai elleni védekezés szempontjából, saját határában védtöltést szándékozik építeni s erre

Melléklet a „Bácska“ 10-ik számához.

a tervek bemutatása mellett engedélyt kért. A közlekedési miniszter meggyőződést szerzett arról, hogy a szándékolt védekezés a közönséges árvizek ellen elégséges lesz ugyan, de nagyobb mérvű árvíz esetén nem felel meg a célnak, azért Pestmegye alispánja útján utasította a folyamodó községet, hogy a bemutatott tervekben a szükséges javításokat tegye meg s az így módosított tervvázlatot újból mutassa be. Ennek megtörténte után fog csak Pestmegye a szomszédos Bács-Bodrogh és Baranyamegyékkel együttesen intézkedni a védtöltés kérdésében.

Posta-hajóközlekedés megnyitása. A Dunagőzhajózási társaság f. évi március 1-én megnyitotta a posta-hajóközlekedést Budapest és Zimony-Gyurgyevo közt. Az indulás Budapestről minden kedd, csütörtök és szombat éjjel 11 órakor történik. A postahajók Zimonyban való megérkezése után közvetlenül Belgrádba mennek át. Egyelőre sem föl sem lefelé menet nem érintik a következő állomásokat: Budafok, Tétény, Szalk, Szegszárd, Novoszelló és Futtak; Tas, Harta és Ordas állomásokat pedig csak fölfelé menet érintik. Ugyanez alkalommal megnyitattik a személyhajó forgalom Budapest-Ujszóny, Budapest-Dömös és Budapest-Mohács között. Ujszónyba a hajók naponként d. u. 2 órakor, Dömösre (a szt.-endrei Duna-ágon át) d. u. 2 óra 30 perckor s Mohácsra d. e. 11 órakor indulnak. Végül ugyan e napon megnyitattak a személyhajók menetét a Száván, Tiszán s a szerb parton.

Madarason f. hó 2-án virradóra Sallay Antal rossz hírű fiatal embert a fő-után meggyilkolva találták. A szerencsétlenül hét forgó pisztolylövés találtotta. A tettesek mind ez ideig ismeretlenek.

A tiszai hajómenetek. Szegedről-Titelre, kedden és pénteken 6 órakor reggel. Titelről-Szegedre vasárnap és szerdán 10 órakor este.

A honvédség köréből. Koharits Gyula délbácskai 6. sz. honvédszázaléki szabads. állományú főhadnagy, a m. kir. honvédség kötelekéből kérelmezett kielégése, a védkötelezettség teljesítése után, viselt tiszt rendfokozatának megtartása nélkül, megengedett.

Kir. tanfelügyelőnk min. rendeletet kapott, hogy a területén netán levő zsidó zugiskolákat 3 hónap alatt okvetlenül zárassa be.

Csütörtökön lesz a Kolozsvári pár jutalomjátéka; adatik „Honvéd koldus”, a jutalmazandó saját szerzeménye. Ajánljuk közönségünk ezen törekvő kedvenceit érdemeikhez arányos pártolásra.

Miletics Szvetozar márc. 1-én délelőtt érkezett meg Budapestre Bécsből és másnap tovább utazott Ujvidékre. Állapota nem javult, a bécsi orvosok nem tudtak baján még csak enyhíteni sem. Jovanovics János szerb lírikus kíséri.

Vasuti menetrend. Ujvidék és Szabadka közt naponként egy-egy vegyes vonal közlekedik. Az indulás Szabadkáról 6 órakor reggel: Ujvidékre érkezés 11 óra 14 perckor és viszont az indulás Ujvidékről 2 óra 30 perckor délután; érkezés Szabadkára 7 óra 50 perckor este.

Berki Ferenc és Krémer Sándor, az itt működő szintársulat két legjobb férfi tagja március 1-jével megváltak a társulattól. Mindkettő a magán életbe vonul vissza.

A szintársulat javára rendezendő hangverseny és műkedvelői színi előadás valószínűleg márc. 9-én, azaz pénteken lesz. A műsor a következő: 1) A nyelv-tan. Vigjáték I. felvonásban, Labiche- és Jollytól. Személyek: Caboussat Ferenc — Mattyasovszky Emil ur, Poitrian, az Etampesi-akadémia elnöke — Reitter Oszkár ur, Machut, barom orvos — Trischler Ferenc ur, János inas Caboussatnál — if. Tribusz Ferenc ur, Margit, Caboussat leánya — Wundszám Kornélia urhölgy. 2) „A bűvös vadász” dalmű nyitánya, Weber Károly Máriától. Zongorán, hegedűn és harmoniumon játsszák Mokry Berta urnő, dr. Modor Vidor és Marschall György urak. 3) Magyar népdalok. Éneklő Vojnits Bella urhölgy. 4) a) Bűcsújárók kardala a „Dinorah” dalműből, Mayerbertől. b) Cigányok kardala a „Cigányok” dalműből Balftól. Előadják Babic Adél, Falcioné Milla Heindlhofer Emma, Kiss Irma, Lovich Aranka, Mihály Bella, Rátai Eszter, Rezsényi Ilona, Tessényi Vilma, Thim Flóra, Vojnits Bella, Wundszám Ida kisasszonyok és a kaszinó egyleti dalárda. 5) Kettősdal (15. szám) a „Bocaccio” operett 3. ik felvonásából. Előadják Thim Flóra és Lovich Aranka urhölgyek. 6) Ő nem féltékeny. Vigjáték I. felvonásban. Irta Elz Sándor. Elben játsszanak: Lovászi Aranka urhölgy, Barassevits István, Dekker Gyula és ifj. Tribusz Ferenc urak. A hirdetőmenyeket szerdán becsatják ki.

Sorozat. Városunkra 91 közös sorhadí, 9 pórtartalékos, 29 honvéd volt hadjutalékképp kivétel. E létszám az 527 hadkötelessből szépen kitelt. Az I. korosztályban volt 255, a II.-ban 162, a III.-ban 110 legény.

A zombori első önszegélyző szövetkezet f. évi március hó 11-én folytatólagosan pótközügylést tart, melyre a t. tagok tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgyat a nyeresemény felosztása képezi.

Hegyi Aranka k. a. az eddigi megállapodások szerint szombaton este érkezik körünkbe és vasárnap lép fel a „Lili” cimszerepében. Játsszik-e több darabban is, még bizonytalan. Helvey Laura k. a. csak a jövő héten jön.

A tiszaparti vasut ügye. Tallián Béla Torontál megye alispánja a következő iratot intézte Gombos Gábor polgármester urhoz Zentán. A n. becskerekn. kikindai vasuti részvénytársaság, közmunka- és közlekedési miniszter ur ő nagyméltóságától egy a fenti vonalról T. Becsénél elágazva a Tiszán át vonuló és Ó-Becse, Petrovosszelló, Moholy, Ada, Zenta, Ó-Kanizsa, Szabadka, községet érintő vasut kiépítésére nyert engedélyt mely vonal Szabadkánál egyesülne a budapest zimonyi pályával. Nevezett részvénytársaság az említett vonat kiépítését komoly céllal tűzvé ki magának, e terv végrehajtása részben az érdekelt községek és egyesek részben pedig Bács-Bodrogh megye valamint Szabadka s. ab. kir. város kezében fekszenek, amennyiben a létesítéshez még szükséglenő körülbelül 650.000 frtra rúgó hiányzati összeg ezek által volna egy részt a kibocsátandó részvényekért jegyzendő, másrészt a törvényhatóság által hasonlóként részvények által pótolva köz munkában felaján-

landó. Tekintve hogy a kértett vonal tracirozása a f. év tavaszán már elkezdetni szándékozik, van szerencsém tekintetességedet tisztelettel felkérni miszerint a vezetés alatt lévő város által megszavazható összeg mennyiségét, mely részvényekre jegyezve remélhető volna, amint esetleg az egyéb áldozatokat, mint például a szükséglenő területek ingyenes átengedését, velem közölni méltóztatnék.

Ujoegek. Ifj. Korponay János vegyeskereskedő Ó Kéren, bej. az ujvidéki kir. trvszéknel jan. 29. — E. Büchler fűszerkereskedő N. Palánka, bej. az ujvidéki kir. trvszéknel febr. 5. — Simon Klein gabonakereskedő Petrovosszellón, bej. az ujvidéki kir. trvszéknel febr. 5. — Izidor Menzer vegyesruha kereskedő Petrovosszellón, bej. az ujvidéki kir. trvszéknel febr. 5. — H. Eidenmüller vegyeskereskedő Ó Kéren, bej. az ujvidéki kir. trvszéknel jan. 29. — Karl Trumpf vegyeskereskedő Ó Kéren, bej. az ujvidéki kir. trvszéknel jan. 29. — Steimnitz Sándor rőfös- és norinbergi kereskedő N. Palánkán, bej. az ujvidéki kir. trvszéknel január 29.

Irodalom.

700 magyar népdal zongorára. A „Magyar Dal-Album”-ból mely a magyar népdalok egyetlen folyamatosan levő, zongorára alkalmazott egyetemes gyűjteménye, megjelent a IV. kötet 5-ik füzeté is a 681—700 számú, következő dallamokkal: 1. Felfogadtam száz meg százszor. 2. Felleg borult az erdőre. 3. Felleg sincs, mégis esik az eső. 4. Félre tölem ördög adta kesergés. 5. Pényes csillag gyult az égen. 6. Férjhez ment a reszelő. 7. Férjhez mentem borbélyhoz. 8. Gerlice turbékol a jegenyén. 9. Gyászba borult az életem. 10. Gyöngyharmat ül a virágon. 11. Gyöngyvirág a bokor alján. 12. Ha csakugyan kedves rózsám. 13. Ha érzéd fogad fájását. 14. Ha még egyszer lány lehetnék. 15. Ha nékem szóltál volna. 16. Harangoznak a toronyban. 17. Ha rózsámnak kedve volna. 18. Ha te elmegy, én is el. 19. Havas eső esik. 20. Három, három, tizenhárom — A „Magyar Dal-Album” IV. köteté ismét 10 havi füzetben jelenik meg és pedig 200 dallamtartalommal. Előfizetési ár egész évre: 10 füzetre 1 ft 80 kr, félévre: 5 füzetre 90 kr. Egyes füzet ára 25 kr. Minden füzet bérmentve küldetik szét. Előfizetések legelőszervebben postaltalványon a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

Táborszky és Parsch zeneműkereskedésében Budapestén megjelent „Wasdmärchen” keringő Farbach Fülöpötől. Ára 1 ft. Rózsavölgyi és Társa új kiadványai: „Szerelmi dal” Zányi Ernőtől, ára 80 kr. „Hat kedvelt magyar népdal” Kolozsváry Aladártól, árák 90 kr.

Pozsonyban, Stampfel Károly udvari könyvkereskedésében „Magyar Helikon” című irodalmi vállalat indult meg, mely magyar jeles írők, tudósok, művészek s államférfiak életrajzát közli. Nevezett Helikonban eddig a következő életrajzok jelentek meg képekkel díszítve: I. füzet Toldy Ferenc, dr. Zolyomi Lajos, II. füzet Vörösmarty Mihály, dr. Zólyomi Lajos, III. füzet Dugonics András, Endrődi Sándortól, IV. füzet Kölcsey Ferenc, Endrődi Sándortól, V., VI., VII. és VIII. füzet Petőfi Sándor, dr. Vutovich Sándortól. Ez utóbbi munka külön kiadásban is megjelent. Az egyes füzetek ára 20 kr., Petőfi külön 80 kr., albumszerű díszkiadás, kötve 2 ft. Megrendelést elfogad minden könyvárúsn s az első füet megtekintés végett az illetők rendelkezésére áll. Azon helyekről, ahol könyvkereskedés nincs, alulírott pozsonyi könyvkereskedő fogad el bérmentes megrendeléseket.

A szabadka-ujvidéki vonalrész bejárása.

A budapest zimonyi vasut szabadka-ujvidéki szakaszának közigazgatási bejárása. A bizottság következőképpen alakult: A közlekedési miniszterium részéről Kilenyi Húgó oszt. tanácsos, mint elnök; a magyar államvasutak részéről Horváth Alajos aligazgató, Muck Károly, Vachsmann Ferenc, Horváth Mór, Parsipp Miklós felügyelők, Cimporeiu Dénes mint titkár a távirat-osztályból; a vasuti főfelügyelőség részéről Banovich Kajetan főfelügyelő, Ráth Péter felügyelő, Rovitschek Sándor ujvidéki, Szankovits Miklós szabadka-i építési felügyelő; a szabadka-i vasuti üzemeltetési segítői Perczel főfelügyelő, Krenosz pályafentartási főmérnök, Takács forgalmi és Polgár vonatmozgósítási főnök; az alföldi vasut részéről Wahl igazgató; a zimonyi vasut építkezési fővállalat részéről Mercier Gusztáv főigazgató, Schwarz Armin, Gregersen Hiddebrand, Freund Ferenc, Basch Gyula konsorciumi tagok, Stromszky Sándor vezérmérnök, dr. Szivák Imre jogbiztos és Congedi építési felügyelő vannak jelen. A bizottsághoz csatlakozott Szabadka város küldöttsége Mukics János polgármesterrel élén, Pertich Mihály főkapitány, Manojlovics főügyész és Kovacsics Ágoston. Bács megye részéről Schmausz Andre alispán, Széchenyi Jenő kanonok, Vojnits Dávid, Tripolszky Gyula főmérnök, Rátai főorvos és Császár Péter szolgabíró; végre Ujvidék város részéről Parsetich Félix főispán, Popovics Aurél királyi ügyész és Pressburger városi főügyész. Ujvidék küldöttsége már február 26-án érkezett Szabadkára, hogy a város nevében itt üdvözölje a bizottságot.

Magyarországon ritkán üdvözölte még egy vidék összes népessége a vasutat oly lelkesedéssel, a mivel azt Bács eddigé minden összeköttetéstől elzárt termékeny virányainak lakosai fogadták. A bizottságot vivő vonatot minden állomáson, sőt minden őrháznál és átjárónál roppant néptömeg fogadta, melynek legnagyobb kontingensét a földmives nép nagy számmal megjelent öregje-ijja képezte. — A bizottság vonata 10 órakor hagyta el febr. 27-én délelőtt Szabadkát — A vasut a szabadka-i pályaudvart annak déli részén hagyja el, párhuzamosan az alföldi vasut Szeged felé vonuló vágányával, közvetlenül kilépése után a pályaudvarból keresztülhalad egy Szabadka város költésén az akadálytalan közlekedés céljából és a napi vizek levezetése végett újonan készített átjárón és ezután a Bácska termékeny vidékére vonul, apró töltéseken és átvágásokon keresztül visz és egy hat mé-

ter feszítvolságu vashidon áthalad a palicsi tó egyik nyulványán. — A vasut szétszórt tanák között átvonul a természetből megáldott szántóföldeken; az ugynevezett Kostics-szállás közelében egy szép, 4 méter feszítvolságu építmény szemléltetett meg. Alacsony töltéseken vonul azután a vasut, a terephez simulva, a 185 kilométernél Csantavér állomásig, a hol a vonat rövid időre megállott és a helység nagy számban megjelent lakosai által éljenzéssel fogadtatott. Az állomás egy 4 osztályú főtávati épülettel, áruszinnel, rakodó korláttal és kettős őrházakkal bir; valamennyi épület teljesen kész állapotban van.

Ezen állomásra a vonat kissé elkésve érkezett be, miután a bizottság utközben minden őrháznál és építménynél megállapodott, s így kissé türelmen tette a Csantavéren már rég várakozó távol vidékről összereseglett közönséget, mely több mint 200 kocsin jött volt a vonat fogadására. Megérkezéskor a bizottságot Lux esperes üdvözölte, szép fehér koszorut nyujtva át, mely azonnal a mozdonyra lett díszül alkalmazva. Az üdvözölő beszédre Kilenyi Húgó osztálytanácsos mondott köszönetet, mire a vonat tovább indult.

A vasut gyengén hullámos terepen keresztül figyelemre méltó nagyobb építmények nélkül haladt tovább Topolya állomásig. Itt vizállomás van, és épügy mint az alföld minden állomásán Topolyán is nagy nehézségekkel volt a víznyerés összekötve; a felső vízvezető réteg ugyanis ezen a vidéken csak kevés vizet szolgáltat és a viztartók kellő táplálhatása végett a mélyebb rétegeket kell felkeresni, a mi a fenéktalaj homokos alkata folytán nagy nehézségekkel van összekötve. Ezen állomás épületei szintén kész állapotban vannak és nagyon szép kivitelűek, csak az sajnos, hogy az épületek, nevezetesen a várótermek, igen kicsinyre vannak fogva s bizonyára nem is fognak tér tekintetében megfelelni. A felügyelőségnek már kezdettől fogva célszerűbb és nagyobb helyiségekről kellett volna gondoskodnia.

Topolyán a vonatot hasonlóképpen roppant néptömeg üdvözölte lobogósan s mozsárlövésekkel Lakatos Lipót jegyző a bizottságot meleg szavakban üdvözölte a lakosság nevében, mely már oly régóta várta ez ürvendés napot s azon kívánsággal zárta szavait, hogy a bizottság még soká működhesék hasonló áldásos tevékenységben.

Topolyáról rövid időzés után a bizottság tovább folytatta útját; a pálya a 209. kilométerig kissé hullámos talajon vonul át s minden jelentékeny műépítményt nélkülöz s csak Kishegyesei akad a Bácséren való átkelésnél egy nevezetes építmény. A töltés itt helyenként 12 méter magas; a töltés alatt egy 6 méter ivnyilással bíró s körülbelül 36 méter hosszú boltzatos átérész van, amely első tekintetre kis alagutnak tűnik fel. Közvetlenül e nagy töltés mögött a pálya egy 8 méter mély bevágásba ér, mely egy kilométer hosszára nyúlik. Innen a vonat nemsokára Kishegyese állomásra ért, a mely ép úgy van berendezve, mint e vonal többi kis állomása. A bizottság ezen az állomáson is behatóan megismerelte az összes építkezéseket. Ezen állomáson is roppant nagyszámu közönség órákon át várta és érkezésekor ürvendezve üdvözölte a vonatot. Balassy Endre esperes-kanonok emelkedett, szellemes beszéddel fogadta a bizottságot e történelmi nevezetesség helyen, hol a szabadságharc diesteljes napjaiban hősök vére folyt ama földön, melyen ma a művelődés és polgárisodás egyik nagy műve létesült. Ugyanitt Sick Mátyás szolgabíró is üdvözölte a bizottságot szívélves hangon s szavait éljennel fejezte be a koronás királyra és a kormányra, mint kik az áldásos mű létrejöttét lehetővé tették. Közönsé válszában Kilenyi osztálytanácsos azon reménynek nyujtott kifejezést, hogy a valóság minden reményt még túl fog szárnyalni, mely e pálya kiépítéséhez fűződik.

Verbász előtt a pálya a Ferenc-csatorna talajmélyedését egy 5 méternyi magas töltésen szeli át, melyben egy 2 méter ivnyilású átérész, egy 4 méter szélességű nyitott átkelő és egy 25 méter hosszúságu rostélyhid fordulnak elő. A 226. kilométernél a pálya Verbász állomást érinti. A térs pályaudvaron Ó- és Uj-Verbászról valamint a környékről nagy számu közönség gyűlt össze, mely az érkező bizottsági vonatot lelkes éljenzéssel fogadta. Ide a nép oly nagy tömegben özőnlött össze, hogy a felállított lovas csendőrök alig voltak képesek a rendet fenntartani. A németajku lakosság nevében Schneeberger evangélikus lelkész üdvözölte a bizottságot gyönyörű és hazafias hangon tartott magyar beszéddel, kiemelve, hogy ez az új pálya, a haladás e jelképe hirdetni fogja, hogy e földön szabadságszerető, iparkodó és igazjárt lelkesülő művelt néplakik, mely alkotmányával és buzgó törekvésével példányképp szolgálhat. Hosszasan élte a gondoskodó kormányt és a szeretett királyt. (Éljenzés.) — Kilenyi osztálytanácsos köszönetet mondva említi, hogy a kormány nemcsak közlekedési eszközökről, hanem minden jogosult igényeiről is fog gondoskodni. — Schmausz alispán Kilenyi után szólva német beszédben azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a nép szónoka Schneeberger lelkész az összes lakosság tántorithatlanul hazafias érzelmeit tolmácsolta szavaiban.

Verbász első osztályú állomás, van szép kivitt felvételi épülete, áruszine, állatrakodó korlátja, szénrakodója; a vízbeszerzés itt egy a Ferenc csatornától az állomásig vezetett vízvezeték által történik, amely ez időszert épülőfélben van. Hogy az üzem követelményeinek ezen vízvezeték befejezéseig eleget lehetesen tenni, a Ferenc csatornánál most ideiglenes vizállomás van felállítva, ahol a mozdonyokat vízzel táplálják. Csupán az sajnálandó, hogy egy teljesen megfoghatatlan rendelkezés következtében — valószínűleg, hogy egy külön építményért fizetendő nagyon csekély összeg megtakarítások, — azon intézkedés történt, hogy a csatornai hídól a pályaudvarig a vásártérről a szilipig vivő út átjáró nem — a mint egyedül helyes lett volna — az aránytalanul magas töltés alatt vezetettik keresztül, hanem egy feljáró segítségével a pályatesten visz keresztül. Ezáltal csak nagy akadály van teremtve a közlekedés számára és ezenkívül egy nagy darab kitűnő szántóföld használatlaná van

téve. Ezen bajon később előreláthatólag egy építmény létesítése által fog segíteni.

A pálya e pontjától a bizottság ma már nem folytatta többé vizsgálatát, hanem Verbászról megállapodás nélkül Ujvidékre ment, febr. 28-ára hagyva a pálya többi részeinek megvizsgálását. Ujvidéken ugy-látszik, nem tudták, hogy a bizottság mikor érkezik, miután néhány kíváncsin kívül senki sem várta az érkező vonatot, úgy, hogy a bizottság tagjai kénytelenek voltak sötétben és hidegben gyalog tenni meg az utat a városba vagy pedig sokáig kellett várakozniok a hevenyében rekvirált kocsik megérkezésére.

Febr. 28-án fél 10 órakor a bizottság minden tagja ismét összegyűlt a pályaudvaron és a vonat legelőbb a Duna melletti vízállomáshoz ment, mely most ideiglenesen a szolgálatot ellátja és ezután, a nélkül, hogy valahol tartózkodás lett volna, visszament Ó-Kérre a hol nagy néptömeg várta a bizottságot. Lajtay plébános meleg szavakkal üdvözölte a bizottságot, melyekre Kilyényi osztálytanácsos köszönőleg választott. Rövid tartózkodás és reggelizés után, mely utóbbi alatt az evangélikus lelkész köszöntőt mondott a vasut képviselőre, a kik a népet szorgalomra, pontosságra és józanságra oktatják, — visszaindult a bizottsági vonat.

Ó-Kér mögött a pálya a Mostonga-Barát egy nyílt, vasszerkezetű s 6 méter nyílással bíró átérész segítségével lépi át s nem sokára a Chottek grófok birtokait Alpárt, Irmovát, Kiszácot, Pirost érinti. A gróf Chottek-család itt nagy áldozatokat hozott a termelés és talajjavítás érdekében, a melyek elég szembeszökően nyilvánulnak a művelés alatt álló földek kitünő állapotában, a melyeken jelentékeny drainirozási és öntözési művek támogatják a gazda fáradozásait és biztosítják a jövedelmező termést. Ó-Kér után a legközelebbi állomás Kiszács. — A vonat itt is nagy embertömeg várta és a plébános üdvözölte a bizottságot. E két kis állomásról nem igen lehet figyelemre méltót mondani. Néhány perc múlva tovább indult a vonat, Ujvidék nagy végállomás felé.

A 259 kilométertől a pálya (5 pro mille arányban) 1140 méter hosszúságban emelkedni kezd, hogy lehetővé tegye a Ferenc-József csatornán való átkelést. E hajózási csatorna a pálya egy 30 méter fesztávolsággal bíró vasszerkezetű építményen haladt át s ezenkívül töltése több 3-4 méteres átéréssel bír a Chottek-féle földek vizeinek lefolyására.

A csatornai hid mögött has-onló ellenlejtő van, hogy ismét a természetes terepre lehessen jutni és innen a vasut kis töltéseken át vonul Ujvidék állomásig, a várost keleti félkörben körülveve. Ujvidék állomás jelentékeny terjedelemben és 2-3 méter feltöltési magassággal van kiépítve. Ezen állomás eddigelé a vonal végpontja, egy l. osztályú felvételi épülettel, egy nagy, három kapus áruszinnel, egy 60 méter hosszú ágyurakodóval, gabnarakokkal, hidmérlegekkel és a vízbeszerzésre minden szükséges készülékkel bír. A vízbeszerzés ez ideig itt szintén nincs végleg létesítve, egy ideiglenes vágány vezet a Dunáig, a honnan a víz egy ideiglenesen berendezett vízállomáson szereztetik be, melyet a bizottság tagjai már reggel megsejmeltek. A pályaudvar végéig és összeköttetésben ezen ideiglenes vágánnyal egy sinszalag létesített, mely a mozdonyok megfordítását lehetővé teszi, miután ezen állomáson nincs fordító korong felállítva.

Ujvidékre a vonat 3 órakor érkezett meg ismét. Az egész nagy pályaudvart ezekre menő embertömeg lepte el, mely a bizottságot lelkes éljenzéssel fogadta. Radovanovics polgármester lelkesült szavakkal üdvözölte a bizottságot, melyekre Kilyényi osztálytanácsos köszönőleg választott, megjegyezvén, hogy a kormány-nak kétségtelenül gondja lesz rá, hogy a város jogos igényeit kielégítse. A bevonulás a városba diadalmenethez hasonlított; a hossza kamentitzi és az uryi utca minden háza zászlókkal volt díszítve. A város képviselői arról panaszkodtak, hogy a pályaudvar kicseré van építve és nem lesz képes a helybeli nagy forgalomnak eleget tenni. De ez nem hiba, mert a pályaudvar, dacára, hogy első osztályú, könnyen meg-nagyobbítható lesz, ha szükségesnek mutatkoznék.

A jegyzőkönyv a megtörtént bejárásról február 28-án vétetett fel. A bizottság befejezte munkáját s március 1-én visszatért Budapestre.

Takarékpénztárainkról.

Takarékpénztárainkról szóló utolsó levelünkben említettük, hogy a folyton szaporodó megtámadások ellen nem fogjuk azokat védelmünk alá venni, hogy ezt okadatolhassuk, jónak látjuk azoknak lényeges hibáiról szólni.

E hibák forrása leginkább törvényhatóságainknál keresendők, a mennyiben takarékpénztáraink semmiféle hatósági felügyelet alatt nem állanak, minek következtében azok igazgatóságai igen gyakran vissza-élnék saját alapszabályaikkal sőt a törvényekkel is. Így például az alapszabályok legtöbbje szerint a kamatlábat úgy a betétek valamint a kölcsönző személyi állása szerint megszabni, és így a kereskedő, ki anélkül is jó százalék mellett ad tovább árucikkain, sokkal olcsóbban kap kölcsönt, mint a földmives avagy szegény napszámos, ki véres verejtékkel szerzi meg a kamatot. Utóbbi a kamaton akarják megnyerni azt, mit a kereskedőnél esetleges bukás által vesztenek. És azt hinné valaki, hogy ezt verseny által mellőzni lehetne? Legkevésbé sem, vannak megynkben sok oly helyek, hol 2 sőt három pénzintézet működik egy időben, de mindannyi csak párhuzamosan versenytársaikkal.

Vajjon már magában az igazgatóság felállításában nem-e rejlik nagy hiba. Ezek, kik egyszerű polgárok vagy kisebb kereskedők, semmiféle szakképzettséggel nem bírván, és azt amit az illető vezérigazgató előad jónak találják. És ha már most maga a vezérigazgató is csak olyan tudatlan, avagy e szakmába vágó képességgel nem bíró egyén mint a többi, akkor csakugyan az egész működés sz-mpontjával a magas nyeresemények vannak kítüzve.

A mi pedig a törvényes kamatláb határának megtartását illeti, ezt egyszerűen megkerülük az irásdíjak-

kal, melyek azután ismét nem sokkal többet mint 3-4% ot tesznek ki. És ha azután csakugyan valaki elégtelen avagy sokalja a magas kamatokat, csak kifizetésre utalják. És ilyenkor csak ismét annyit fizet más takarékpénztárnál mint az elsőnél.

Hogy ilyen körülmények között takarékpénztáraink, némely a földművelés és kereskedés körül szerzett érdemeik dacára is megrovandók, tény és pedig sajnos egy tény.

Azért reméljük, hogy takarékpénztáraink nem fogják rossz néven venni, ha tanácsoljuk és a közjó iránti érdekből kívánjuk, hogy inkább gyümölcsöztes-sék a betéteket és részvénytökeket kisebb eredménnyel, és emeljük iparunkat és kereskedésünket, számítva a jövő haláljára.

„Gene.”

Ujvidék, 1883. március 2-án

Valahára tehát megjött! Igenis tegnapelőtt azaz február 28-án d. u. 3 és 4 óra között felkoszorúva büszkén pihegett be azon vonat, melyen a felülvizsgáló bizottság ide érkezett. Mintegy 10000 ember lepte el a pályaudvart és annak környékét s dacára a hideg kellemetlen szélnek, türelmesen bevárták a vonatnak érkezését. Ugy 2 óra tájban valami zenét hallottunk, hát kerestük és meg is találtuk az atyafiakat a vasuti rögtönzött restauratóban. Már csak azért is felemlitem, mert nem közelebről mint egész Bajorországból jöttek ide szegény párak azon büszke remény-nel, hogy kincsekkel telten majd visszatérhetnek honukba, — azt gondolták, hogy mivel tamburásaink őket évről évre látogatják meg s nem csekély pénzt hoznak onnan haza, hát ökelmek is úgy járnak majd. De nem oda Buda! Ha csak megközelítőleg jól játszottak volna, azaz ha csak egy kicsit jobban fújtak volna a trombitát (mert trombitások voltak) no akkor hagyján, — de oly pillanatban, midőn már „Andreas Hofer” dalja meg „Ó du lieber Augustin” nem különben „Da trent am klaner Bacherl” című landlerek, már a falusi sváb zenék által sem játszatnak, és a bajor atyafiak ezeket még plane hozzá rosszul fújják, akkor ne csodálják, hogy ha végre a korcsmáros is azt mondta nekik, hogy hagyják abba. Ha azon ország, melynek királya oly mély zenész és a classicus zenészek oly lelkes pártolója, ha azon ország — melyben Wagnert a „jövendő” zenének teremtőjét elmetették — ily zenekar által képviselteti magát a külföldön, hol meg az utolsó falusi zene is jobban játszik, akkor ehhez több commentár nem szükségeltetik.

Fél 4 órakor hirdették a mozsarak, hogy most a vonat a váltót elhagyta, mire a közönség lelkes „éljen”-ekben örömeinek adott kifejezést. Folyton éljenzés kíséretében a vonat a pályaudvarba berobogott, míg az indóházzal szemben megállt. Városi tanácsunk élén Popovics Peczy tanácsnok, ott fogadta a kiszálló bizottsági tagokat. Popovics tanácsnok néhány lelkes magyar szóval, melynek vejeje „Isten hozta” volt, mire Kilyényi miniszteri tanácsos ur ő méltósága, a bizottság nevében felelvén, azt fejezte ki, hogy a mai fogadtatás igen jól esik a bizottságnak, ezen vonal, mely ha egészen ki lesz építve, keletet nyugattal összeköti és Ujvidék városára nézve nagy horderővel bír. Erre a bizottság a már készen állott hirtőkon behajtott a dűsan fellobogóztott városba, a kamenicai és az uryi utcán összesen 163 nemzeti zászlót olvastunk.

Este megtartott a főgymnasium tanári kara által a színházban rendezett hangverseny, mely minden tekintetben sikerültnek nevezhető. Ha minden egyes számról írni akarnék, akkor 3 ivet is írhatnék tele. Kétségtelenül a műsorozat tetőpontja Beethoven nagy septeje volt, előadva Helvey Antal és Petrik Ferenc urak által harmoniumon és zongorán. Helvey bácsi, a harmonium királya oly elragadtatólag játszotta Beethoven ariáit, Petrik urnak szabatos kísérete mellett, hogy végével a közönség élénk helyeslésben tetszésének adott kifejezést. Hlavats Amália és Helvey Anna kisasszonyok duettja, Mányoki k. a. magyar dalai, Schosbergerné urnó zongorasólója, Fuchs Károly ur citerasólója, Frankl Dezső főgymn. hallgató szavalmánya valamint a főgymnasiumi ifjúság kardaljai egyaránt a közönség élénk tetszésével találkoztak.

A bizottság tegnap d. u. 3 óra után távozott városunkból. A közlekedés f. évi március 5-én kezdődik.

Tegnap városi képviselő testületünk megtartotta rendes havi ülését, melynek főtárgya, a lemondás által megürült árvaszéki ülnöki állomás betöltése volt. Folyamodó kettő volt m. p. Stratimirovics Vlada városi közigyám és Mészáros Gáspár ügyvéd. A szavazás igen élénk volt, mindkét párt hívet akarta megválasztatni, a szerbek Stratimirovicsra szavaztak egytől egyig, a szabadelvések pedig egy szálig jelen lévén, mindannyian a Mészárosra adták be szavazataikat. Miután pedig 2 szerb képviselő nem volt jelen, 1 még elkésztett, Mészáros Gáspár 1 szavazattöbbséggel megválasztott városi árvaszéki ülnöknek. A haza ezáltal a tanácsban valamint a képviselőtestületben egy szavazóképes hívvél szaporodott. S így általános öröm uralkodik az igazak között.

„L.”

Kis-Hegyes, 1883. febr. 28.

Febr. 27-én ment végbe nálunk a budapest-zimonyi vasút szabadka-ujvidéki vonalrészének miutánrendőri bejárását eszközölő bizottság ünnepélyes fogadtatása. (Jaj! Egy szuszra csaknem beleszakad az ember mig kimondja. Hja, ilyen a hivatalos nyelv.) Terv szerint a rendőri vonat d. e. 10 órakor Szabadkáról indulva 12 órakor Hegyesre volt érkezendő. Az ünnepély híre nemcsak Hegyesről, hanem a szomszéd Szeghegy és Feketehegyről is nagy néptömeget csalt az állomáshoz. A három község öregje-apraja majd kocsikon, majd gyalog, az elüljáróság testületben nemzeti zászlók alatt hosszú kigyó-vonalakat képezve sietett az ünnepély színhelyére.

Érdekes volt látni miképp baktattak a szeghegyi holdvilágképek, bőbugyogós, németül beszélő, bajjúsztalan magyar emberek a háromszínű lobogó után, hozva magukkal egy csapat nemzeti zenészt — trombitást.

A tüzes paripát abrakolták-e rosszul, vagy a kocsis csipett-e be, nem tudni, de a bizottságot nem hozta a kitűzött időre. A hideg szél már kezdte lehűteni a szent ügy iránti nemes lelkesedésünk hevét, midőn a derék

állomásfőnök, Kozelka Sándor, szíves volt velünk me-
osztani szobája barátságos melegét. Az ezekre menő népsokaság az állomástól jobbra balra a pálya mindkét oldalán foglalt helyet nyugtalanul várva a vonat megérkezését. Az ilyenféle látványosság rendkívül érdekelheti a néket, kik ezen alkalommal is nagy számmal voltak jelen. A mi talán nem is csodálandó, hisz az emberiség nagyobb részét ők képezik.

A vonat d. u. 3 órakor érkezett meg, a mozdony homlokán Csantavér községének tluja koszorújával, melyet széles fehér selyem szalag díszített a község nevének aranybetűs fölírásával. Hátral Topolya község koszorúja díszlett. Az állomásig szép csöndesen bekorszolózó vonatot a kíváncsi közönség „éljen!” kiáltással fogadta. A gép megállt, a rendőri bizottság Kilyényi Hugó osztálytanácsos élén, a közigazgatási bizottság pedig Schmausz Endre alispán vezetés alatt lépett ki a vonatból.

Az érkezőket ft. Balassy Endre c. kanonok ur üdvözölte egy ünnepélyes hangú alkalmi beszéddel, melyben a többi közt ezeket mondá: „Örömtől áthatva állunk itt a dicső vállalat befejeztével a jeles, nemzeti haladásunkat fennen hirdető és a jobb jövő szép reményeivel kecsgetető pálya mellett, melynek midőn hegyesi állomásánál van szerencsénk a mélyen tisztelt bizottságot szívőből üdvözölni, ez annál meghatóbb ránk, mert ezt tesszük azon helyen, mely a magyar nemzet történetében örökké emlékeztetés.*) Im e tér a szabadságharc idejében szintén egy küzdőter volt, itt is lobogtak a nemzeti zászlók, fölhíva a magyart, a nemzet és haza jobbléte és boldogságáért élni, működni és halni. Ontatott itt is a hazaszeretettől lángoló és a nemzet előmeneteletét óhajtó honfiak szívének vére, kik után ha a győzelem boldogító eredménye nem tűnhetett fel azonnal, de megnyerett a tér, megvettették az alap, melyen az utókor emelkedhetik. Az emelkedés egy jelensége ezen, édes hazánk szívéből kiinduló és a magyar birodalom határáig vonuló pálya, mely itt mint egy emlékkoszorú nyugszik az elvérzett honfiak sirjai fel-t, hirdetőnek nekik, a miért küzdöttek, e nemzet előhaladása a haza felvirágzásáért. Adja a népek sorsát intéző isteni gondviselés, hogy a majdnem enyészetnek indult, de erejében megújult magyar a boldogabb nemzetek sorában helyet foglalva az idők végeig fenálljon és viruljon.” Ezután megemlékezett szónok az apostoli királyról, kinek uralkodása alatt a „haza ily szép virágzásnak indult.” Köszönetet mondott a kormánynak e vonal létesítéséért és a bizottságnak a tett fáradozásokért.

A beszédet lelkes „éljenek” követték. Felelt e szónoklatra Kilyényi osztálytanácsos és azt óhajta, hogy a nemzetnek és a pálya mentén lakó népnek e pályához kötött reményei teljes mértékben valósuljanak. A mint mondá: „kevés nap választ el bennünket attól, melyen e pálya a forgalomnak átadatik.”

Atnyújtatván a község részéről az egyszerű, vabroncsra erősített bőrvénymetény (vinca minor) koszorú, következtek a kölcsönös benutatóások.

Rövid szóváltás után a bizottság távozni készült. A vonat, kezdetben, míg a nép sorából kibontakozott, mint valamely terhes fölleg soraiban uszni látszott, később azonban úgy elrobogott, hogy a szeghegyi fettekre trombitáinak harsogása sem volt képes sokáig követni.

Hegyes kapott ugyan állomást, de ezzel nincs, nem is lehet megelégedve. Az állomáson azon esetre, ha kap állomást, oly ajánlatot tett, mely 12-15 ezer forintba kerül s ezen áldozatért viszonzásul csak azt nyerte, hogy a Hegyes, Szeghegy és Feketehegy határainak összeszőgellésén épült állomás, mely Hegyestől legmesszebb, mintegy 4 kilométernyire fekszik, Hegyestől neveztetett el. Ha egy krajcárt sem áldozt volna, igen valószínű, hogy az állomás a mostani helyén épül.

Különbösen az állomást nem lehet okozni e miatt. Ha a község azon kívánsága, hogy az állomás a köz-ség közelében legyen, nem teljesült, az az oka, hogy áldozatokkal támogatott óhajátását határozottan nem kör-vonalazta. Ebből is lehet tanulni.

Judósító.

Titel, 1883. márc. 1-én.

A mult hó 11-én játszottak a titeli ideiglenes műkedvelők igen sikerült három darabot saját „garde-robe”-jok javára, mely e becses lap hasábjain már tel volt említve, s azért azt újból felemlíteni nem akarom, hanem igen is melegen kell megemlékeznünk a műkedvelő urak azon önfeláldozó készségéről, melyet a közönség irányában mindenkor tanusítanak és a mely sajnos — de ki kell mondanunk — nem talál mindig visszhangra a közönség kebelében! — Pedig méltán el kell ismernünk azon buzgó fáradságot, melyet a műkedvelők, — kik jobbára szerény, munkás hivatalnokok és néhány jobb érzelmű kereskedő — a különféle szépséjű célok, de legkivált a nagy közönség szórakoztatására valódi áldozatként meghoznák.

Ez alkalommal is a darabok sikeréhez aránylag oly csekély volt a bevétel, hogy leszámítva a költségeket bizony a „garde-robe”-ra tán annyi sem maradt, hogy egy megviselt „parókát” vehetnének érte.

Hogy honnét e visszahuzódás, azt a jövő titkának sűrű fátyola borítja; pedig most már nem uralkodik az egyes elemek közt azon óriási válaszfal, mely évtizedek előtt még ledönthetetlen volt és kasztokra osztott bennünket; most már a magyar, szerb és német barátság annyira egybe szövődött, hogy egyik a másik nélkül csak „csonka testet” képezne. Nem panaszkodhatik egyik sem, hogy jogaitól megfosztva ki volna zárva a társas körök vig jából és az örök tespedés kinos máglyájára volna kárhóztatva, — nem, sőt ellenkezőleg mindegyik elemnek megadott a jog, meg az egyenlőség céljait valószínű; — de e cél nem lehet más — különösen minálunk nem — mint: a szellemi élet előmozdítása mellett a hazaszeretet eszméjének terjesztése.

És e körül fáradoznak a mi műkedvelőink is, mit

*) 1849. jul. 13. és 14-én a magyar seregek Guyon vezérlete alatt Hegyestől egész Kis-Kérig folyton a békéltető Jellasics katonáit a Hegyesnél levő magyar sereget akarta a vánk meglepni, de ő lett a meglepetett. Ezen meglepetés 700 emberre került. A magyarok e szép győzedelmért 80 halottat és 145 sebesült áldoztak L. Horvath Mihály Magy. Függelék. harc. tört. III. köt. 9. könyv vége felé.

ha egyenként nem, úgy karöltve a „háromság” által iparkodnak elérni, és nem csekély áldozatok árán lassanként virágzásnak indítani.

De minden kezdet nehéz! Jól tudják ezt ők és azért fordulnak oda, a honnan e nehézségek leküzdésére biztos támaszt remélhetnek, és ez a nagyérdemű közönség pártfogása.

Reméljük, hogy a jövőben a nagy érd közönség a szép és jó célok iránti eszméktől indítva, nem fogja megvonni fillereit és pedig annyival inkább nem, mert ez által önmagát fosztaná meg sok szép és hasznos szellemi élvezettől; hanem a hazaszeretet oltárára áldozatot fog hozni, mely ha nem is rögtön, de a jövőben biztosan és dúsán fogja gyümölcseit megteremni!

Hírlik, hogy a műkedvelők egy „állandó műkedvelő társulatot” akarnak alakítani, melynek célja nem csak színdarabok előadása lenne, hanem általában a szellemi élet előmozdítása szavallatok, fölolvasások, tudományos értekezletek, stb. által, hogy így a közönség üres óráiban mindig kész szellemi szórakozást talál hasson.

Ohajtjuk, hogy rövid idő múlva az egyesület csakugyan megalakuljon és munkásan fenállva: ad multos annos virágozzék!

A multkori műkedvelő előadás kezdete pont 7 órára volt kitűzve és lett belőle pont 8. — Már azt kezdtük hinni, hogy ismét a fatum vak keze működik, és nem engedi valamelyik darabot színre kerülni, — midőn kiszült, hogy a „friseur” utközben (mert újvidéki) elszórta a maszkirozáshoz szükséges tapaszt és a mi patikáriusunk, (tetszik tudni, nem az a híres pesti patikárius cigány) nem lévén Titelen még eddig „fiaker,” — per pedes apostolorum — kissé restellett a színházból hazamenni tapaszt készíteni. — Ez volt az egész, különben minden jól ment; — hanem azért talán mégis jó lenne, ha a műkedvelők mindjárt „fiaker egyesület” is állítatnának föl?

Nem mulasztjuk el ez alkalomból a vendéglőst is (persze a Horgonyét) dicsérettel? halmozni el azon gondosságáért, mellyel előzékenységnél? fogva a nagyérdemű közönség iránt viseltetik, u. is: már több ízben oly hideg volt a táncterem, hogy azt kell hűtünk, miszerint a nagyérd. publikumot jégdaraboknak nézi, és hogy meg ne olvadjanak jégverembe dobja! Nem úgy verik a cigányt!

Azután meg az is a közönség iránti bő figyelemre mutat, hogy az ugynevezett „itt” helyen oly vastag mindig a sötétség, hogy akár késsel lehetne vágni; vagy azt hiszik talán, hogy sötétben „szabad a csók!” Bizony, bizony nem úgy van az, mert ha mi „megadjuk a korcsmárosnak azt ami a korcsmárosé, akkor ő is adja meg a publikumnak azt, ami a publikumé!” Ezt méltán követelhetjük.

A bőjt úgy köszöntött be hozzánk, mintha legálább is már jól kin volnánk a tavaszban; lanyahe szellők lengedezték körül az ember arcát és balzsamos illatukkal töltötték be a levegőt; azt kellett hinniük, hogy Aeolus örökre bezárta barlangjait. — De azt mondja a közmondás: „nyugtával dicsérd a napot!” Mert bejeg nem úgy van most; olyan száraz hideg szelek fútyúrnak végig az utcákon, és néha néha olyan zimankós időt hoznak, hogy azt hinni az ember: még egyszer lesz tél. (Van is; nálunk legalább hétfőn reggeltől szívesen esik a hó. Szerk.) Apríli járat velünk márciusban!

A „zavaros” Tisza hullámain újra szeldelik a hajók; az élet tarkább, — de drágább lesz nálunk. — A tiszparti fecskék (mert nem csak a fővárosnak vannak fecskék) lassanként benépesítik a sétányokat; minden arra mutat, hogy közeledik a várva várt kikelet új életet öntve a kihalt természetbe!

Jöjj csak, jöjj, te áldott kikelet,
S önts belénk új, munkás életet!

Xanctus.

Pivnica, 1883. február 23.

(Szilbási bál. Egy pálinka-áldozat. Póstementrend-valtozás)

He, he, he! bőjtü boszorkányok. Hogy kifiguráz titek ez a vérmes fiatalok! Ti, tudj isten hol kergetitek szegény Carneval hercegünket és addig hátatok meggett a fiatalok összejeön Szilbáson, hogy kipótolja a rövid farsang miatt történt mulasztásait. Ugyancsak kitétek magukért Bröder Adolf és Bröder Mór urak, mint rendezők! Valóságos paradicsom volt a kis terem, hol m. hó 21-én az a szép kis táncmultság lefolyt, mely minden tekintetben kifogástalanak volna nevezhető, ha Csóri Ferke jeles utódjai is úgy kitétek volna magukért, mint hajdan őseik Nagy-Idán. De sajnos, a „fekete sereg,” mely 6 főből állva Kuláról cipeltetett Szilbásra, mindenképen elakarta velünk hitetni, hogy bőjt van; ezt, ha elszáradt, halvány ajkakra tekinttem, el is hittem, de hogy ilyenkor hegedűk is bőjtölnek: nem tudtam. Mikor javában jártuk a négyest, vonójuk felmondta a szolgálatot, sőt maguk is szemtelenül bele kiabáltak, hogy ők jól húzzák, hanem mi nem rendezük jól! Mindig ott állt ellőttök az ital, s utoljára mégis azzal álltak elő, hogy miképpen tudnának ők jól húzni, mikor még egy pohár sört sem kapnak! Mindezt csak azért hoztam föl, hogy a rendezőség jövőben óvakodjék; de az isten mindenkit ilyen éhes, — szomjas, — lusta fekete seregtől.

Ott voltak: Boskovitz Terézia k. a., Czizler Száli k. a. (Kulpin), Krausz Regina k. a., Krausz Száli k. a., Ruf Terézia k. a., Blau Janka k. a. (Somogy-Görgeteg). Reichenstein Berta k. a., Berger Fanni k. a. (Petrovátz), Bröder k. a. (Verbász), Fischer Josepha k. a. (Turja), Klein Rózsa k. a., Goldstein Rózsa k. a., Dietrich Erelka k. a. és a kis Reiter nővérek; (Szilbás), Czizlerné, Boskovitzné (Kulpin), Reichensteinné, Rufné, Krauszné, Bergerné (Petrovátz), Goldstein Fülöpne, Özv. Dietrichné, Hirschléné ténasszonyok (Szilbás).

Sajnos, de ugy van! Örülünk, hogy már a kormány is észrevette! Ideje is hogy intézkedjünk és tegyünk valamit az ellen a borzasztó pálinkaivás ellen!

A magas ministerium különösen az északi megyéket hangoztatta; tehát ipamnak szolt; de a napam is értve meg! Nálunk Bácskában is borzasztóan el van terjedve a pálinkaivás; ime Pivnicán multkor f. hó 21-én tem-tünk egy 25 éves fiatal embert, aki szintén a mértékellen pálinkaivás áldozata volt. Nem sokáig élvezte ő ezt; csak 5 évig, és e rövid idő alatt is képes volt e sz-sz egész belsejét összerongálni. Az orvos a tüdő, ruganyosságának elvesztését constatálta, ami közönséges emberi észjárás szerint is való lehet.

Ma érkezett a póstaigazgatóságtól rendelet Pivnicára is, mely szerint a pósta Pivnicáról ezután — illetőleg a vonat közlekedése után reggeli 6 óra helyett 10 órakor indítandó. Csakis örömmel fejezhetjük ki ez új intézkedésnek, mert legalább ezután a lapokat a kiadási nap után 2 nappal már olvashatjuk. Eddig mindig 4—5 nappal később kaptuk meg a lapokat; most hála isten ebben is segítve lesz rajtunk.

Isten velünk!

Göndör.

Törvénytészi csarnok.

Érdekes bűnygyben mondott f. évi február 24-én ítéletet a helyi kir. törvénytészi, elnök: Szóchényi, bírák: Jerkovic és Joanovic, ügyész: Szakál, jegyző: dr. Modor, — tagokból álló tanácsban. Vádlottakat Kozma László ügyvéd védte.

A tényállás következő: Jankov Jóca és Jankov Gyóka ösoveei lakos testvérek, az atyjokról használatra nyert földjüket felosztván, Jóca részére 379 □ öllel kevesebb méretet ki, mint a menyti öt megillette volna. E körülmény miatt köztük surlódás keletkezvén, Jankov Jóca mérnököt vitetett birtokára, ki is testvére Próka részéből az azt meg nem illető 379 □ ölet lemerette s kiharóztatta.

A kukorica törés ideje elérkezvén, 1882. évi augusztus hó 31-én Jankov Jóca és fia Szeván, kocsin az említett kukorica földre kimentek, ott kukoricát törtek, azt kocsira rakták és hazafelé indultak. Utközben a falu közelében találkoztak Jankov Gyóka és Jankov Próka testvérekkel, kik közül Jankov Gyóka felszólította Jankov Jócát, hogy a kocsiról rakja le a kukoricát s a szavak közben a kocsit elé állt megállítani a lovakat. — Jankov Jóca a kukoricát lerakni nem akarván, fiával Szevánal a kocsiról leugrottak a céltől, hogy a támadókat elkeressék. E közben köztük dulakodás keletkezvén, Jankov Jóca — Jankov Gyókával; Jankov Szeván pedig Jankov Prókával küzdött, miközben Jankov Jóca és Gyóka a földre estek s hol egyik, hol a másik lévén felül, egymást fojtogatták. Jankov Szeván, ki Prókával civódott, látván, hogy atyját (Jankov Jócát) Jankov Gyóka a földre nyomta, illetve fölülkerekedett, bocskor kapcájából kést kirántotta, s ott hagyva Jankov Prókát, az apja testén lévő s azt torkoló Jankov Gyókához ugrott s annak hátába bicskáját oly erővel beszúrta, hogy az a szenvedett sérülés következtében Jankov Jócáról halva rogyott le. Ezek megtörténte után Jankov Jóca és fia Szeván, Próka üldözésére siettek, azonban testvére Jankov Mladen revolverrel felfegyverkezve a helyszínen megjelenvén, őket elriasztotta, minél fogva a faluba befutottak.

Habár vádlottak cselekménye nagyon közel áll a jogos védelemhez. — mit védő ügyvéd Kozma László sikerült vélbészédben iparkodott is szépen kifejténi — mindazon által, minthogy a jogos védelem csak addig képez beszámítást kizáró okot, míg a törvényi korlátokon belül alkalmaztatik, s a védelem csak akkor jogosult, ha a támadás elhárítására a szükséges erő alkalmaztatik s az jogos lenni megszűnik, mihelyest a szükségesnél nagyobb erő használatik, mégis a törvénytészi Jankov Szevánt az erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetésében bűnösnek találta s ezen cselekménye miatt 3 évi börtönrre s 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Jankov Jócát azonban felmentette.

Színház.

Hétfőn február 26-án adatott a „Kalóz király” francia színmű 5 szakaszban, Bowrgistól. A színtér meglehetősen üres volt, pedig igyekvő színészeink, különösen Sáhgy és Sáhgyné esinos játékukért szebb anyagi sikert érdemeltek volna; mindazonáltal a közönség nem maradt hálátlan, amennyiben mindkettőt a felvonások után zajos tapsal jutalmazta.

Kedden február 27-én került színre a „Szövetkeselek vagy az afrikai bős” francia vígjáték Sardoutól. Közönség igen gyéren volt, pedig a jeles darab s a meglehetősen összjáték megérdemelte volna, hogy többen is gyönyörködjenek benne. A szereplők közül Sáhgy, Sáhgyné és Dobó érdemelnek különösen dicséretet, amennyiben midhárman feladatukat sikerülten oldották meg.

— a. Szerdán Ponson du Terrail egy jelenezett rémregényét játszották. Hangzatos címe: „Rokamból, a párisi csavargó, vagy A vörös filkós tolvajok.” E cím nagy közönséget vonzott a színházba. A darab szerkezete nem jobb, mint a regényekből átdolgozott műmüveké lenni szokott. A szenzációs és idegtesztő mese ébren tartja az érdeklődést és a sok felvonásköz unalmasságát feledtetli. A főszereplők: Berki (Caesar Andrea), Krémer Sándor (Fippart) és Kiss Sándor (Armand) jól megállták helyüket, s az összjáték is általában jó volt.

Csütörtökön Sardounak „A férjavitó iskola” című jó vígjátékát csekély számú közönség előtt adták, mely a sok mulatságos helyzetben igen jól mulatott. Aranyossy Champignac szerepében kiváló routint mutatott be és jól megérdemelte a sok tapsot, mellyel kitüntették. Különös dicséret illeti Aranyossynét is (Constance), ki otthonosságával és uttal is kitűnt. Ujvárosi Fridolint mulatatóan játszotta. Sáhgy és neje szintén kelően járultak az előadás sikeréhez.

Szombatra Almásy Tihánér „Clarisse” című új színműve volt kitűzve, de mert esti 7 óráig csak 45 ft folyt be a jegyek után, azért az előadást nem tartották meg.

Vasárnap, „A kintornás család” meglehetősen számú

néző előtt került színre. Aranyossyné Jucika szerepében elemében volt. Kár, hogy arcjátéka hibás és hangja kissé éles. Kolozsváryról ez alkalommal csak dicsérettel emlékeztetünk meg. Dinbó Lait játszóttá gondnal és természetességgel Sáhgyné (Mari) játékában hiányzott a közvetlenség. Szilay Dána Náciit jól adta, de beszéde sokszor rikoitozó volt. Kiváló dicséret illeti Tisztait (Samu), molnárinas alakításáért. Kiss Sándor a vasuti bakter szerepében nem jól felelt meg.

B Ö J T B E N .

Mottó:
. . . Szidják, átkozzák a papot
Mért szabott rövid farsangot, —
Hejre tyu tyu tyu.

Hegedűszó elhallgatott, bálterem bezárult, lélek-
kírázó hosszú táncok után pihennek az elfáradt vitézek. — Desperatus arcok bágyadsága — mint a hervadozó fák ősszel — hirdeti, hogy ismét elmult egy nyár, — akarom mondani egy farsang, és . . . gyötrelmes gondolat! megjelenésére hideg ajkakról a fagyos mosoly keserü panaszaiba ful, s a máskor ragyogó szem homályos elmélyedéssel pillant a jövőre vastag köddel borított vidékre, melyet a jól eső remény azonban virágossá himez. — Csak ne volna olyan hosszú odáig az út, csak az a jármű, a melyen elindul egyik-másik angyal, megállhatna valahol, s azt mondanák a benn ülőnek: kiszállani. — De nem. Ezek a spongyia lelkű férfiak hagyják kanyarogni az illetőt — gyors járművén — a szerelem szárnyaló léghajóján — a magasba nyuló fell-gvárak körül, anélkül, hogy abba beeresztenék, míg utoljára is ellogyván a léghajóból a meleg gáz; szárnyaszegetten hull az alá a kétségbeesés iszapos tengerébe.

Önmagukba mélyedve ülnek a leányok, még egyszer előszedik a polka bologitót rohamában sebet kapott rózsaszín ruhákat, melyeknél csak arcuk s keblük reménye volt rózsaszínűbb a k k o r. Komor egykedvűséggel fejtegetik róluk a dicsőség hű osztályrészeit, a meghanyatlott csipkéket. — Hiába való rongyok! — Holt cífrásokok. — A legszebb holt csipkénél is többit ér egy eleven férj. — Bizon többit! — Oh te átkozott hamvazó szerda — legotrombább minden kalendáriumi napok között? — miért sietsz oly vágatva? — Miért hengeritesz nehéz követ annyi vágyak, illusiok sirjának a szájára?

Oláh Bukarestben legalább megvan az az elégtételük a leányoknak, hogy hushagyó kedden vázson zsacsokba hamut töltenek és azzal a házassodható, de meg nem házassodott legényeket a hol találják, jól hátba verik, de nálunk némán túrni kell az idők mostoha járását, várni a remény fájának ujra kihajtását, melyről a számítások mosolygó bimbói lepergetek. Ha a svájci leány így kiáltott fel türelme szakadtán: „Mueter, i muess en Ma ha, oder i zünde s Huus a!” (Anyám, ferjet kell kapnom, vagy fölgyújtom a házat), akkor mit mondjon a magyar leány, a kibén bizonyára sokkal több az érzés, a tűz, a láng, a vágy? Lehet, hogy keservesen sóhajt a Csokonai Dorottyájával:

„Sokszor végig néztem ezt a világot már,
A legény előttem uton utfélen jár.
A férfi megannyi, mint az asszony, látom;
Mért nem jut hát köztük nekem egy sajátom?
Mért kell nekem ilyen bőségekben szűkölni,
S szomjan a kád vizben Tantalusként ülni?”

Hja bizony, ugy van az! Nő a leány, bűt nevel korának, mint a virág árnyékot magának. Az a sok — puskából kilóni való — fiatal ember, balban, névestében, házban, házonkívül csak ugy zsong a leány, mint méhe a virág körül, hanem ha komolyan akar valaki szóba állani velük; akkor eltűnnek s hallgatnak mint Dániel a föld alatt. Mert minden dolognak két oldala van; egy jó és egy rossz. Ha az ember megissza a bort; az jó; ha a korcsmáros az árát kéri: az rossz, — ha az ember csókot lopogat: az jó; ha azt mondják, hogy de tessék a Jucikát feleségül venni; az már . . . no gusztus dolga.

Hej azok a regényes idők, mikor vitézi lovagok erőnek-erejével rabolták el szép holdvilágos éjszakákon a Katalinokat, vagy Kunigundákat s más jámbor orsó ergető szüzeket, a kisnek aztán a papák kegyetlen harcokat cselekedtek az ilyen rablásokért. (Dehogy cselekednek most!)

Mint a gazda ember mondja „ö m l e n g é s é”-ben. (Tompa M.)

„Hajdanában nem volt nagy lány, hanem csak kis lányka —

Vitték, vették alighogy az iskolát kijárta.
Míg felnőnek és anyanyik most elvárják szépen,
Im itt vannak az anyémek élő példa képen” — hanem hát abban a jobb régi időben nem is olyan materiálul készültek a hajadonok, mint mai napság, (Tisztelet a kivételeknek) mint Mátyási a kecskeméti poeta mondja:

„Nem ültek szobában, nem vágytak kalapra,
Nem legyező megül pislogtak a napra.”

A mai elfinomult korban a túl finomított (ugyanazért alig létező) erkölcsi fogalmakkal, az égre törő igényekkel abban a nagy lutriban, a melynek házasság a neve, igen bajos ternót csinálni. Sok esetben a házasság nem egyéb mint Nyitány a „harc és háború” című operához. A leány ki olyan solid lánykorában, mint az első hazai takarékpénztár, mihelyest asszonnyá lesz, — haj, haj! hogy énekelte Petőfi?

„Hej de mikor az az egy is sok,
Előbb-utóbb sirba vinni fog.”

Mert a női szivben élet és halál van, egyik férfi ezt, másik amaz találja meg. Sok asszony a házon kívül kép, saját szobájában nagy harang, a konyhán pedig sárkány, — a szegény férfi ugy érzi magát, mikor házához közelit, mintha kartácsoló ütég ellen kellene rohamra mennie. Ha vágya teljesül a nőnek, akkor újabb követelésekkel lép elő, mert tudja, hogy mihelyt megáll a követelések csiga lépcsőjén, azonnal kezdetét veszi a visszaesés, a hanyatlás; ha pedig még számításaitban is csalódnak, vágyaik sem teljesülnek: akkor olyan savanyúakká lesznek, izetlenek, mint

küderesztő szél, mely őszi lombon fázva zöngicsél" (Faust). Réges-régen megmondta már Börne is, hogy a szerető tej, a menyasszony vaj, az asszony sajt, valamint hogy a régi barátok a házasság veszélyét következő latin versben fejezték ki:

ret re te re re
Qui ca — uxo — li — ca — atque dolo —
pit rem tem pit rem

Miltontól meg mikor kérdezték; miért van, hogy némely tartományban a trónörökös uralkodni már 14 éves korában képes, házasságot meg csak 18 évvel, azt felelte: — „azért, mert nehezebb egy asszonyt, mint egy országot kormányozni.“ — Mert töltés meg egy asszonyfőt alapos okokkal s egy levélgyűjtő szekrényt levelekkel, — rövid idő múlva mindkettő üres. — No ezt már nem Milton mondta.

Hanem hát van e nekem jogom és okom neki rotanti a magasan álló női nemnek, mint valami paléozatlan burkus hadsereg? — Van mélyen tisztelt olvasó, sőt arra is volna okom, hogy öt deka ciankalit beveggyek és kiárványkiválgatásom magam a hűtenség, gúny és csalódás ez ideiglenes hazájából. — Nem a bört forgatott ennyire ki saját mivoltomból, hanem a keserűség, melynek tajtékos hajjain hányaitatik lekem, mint valami kilyukadt dereglye. — Olyan eset után, mint aminő velem történt, nem csoda ha dühös az ember, mint Kánikulában a bivaly. — Szerintem a nők, nemcsak a szebbik fele, hanem a jobbik fele is az emberiségnek. Atalánosságban ezt tartom, de

Egy vidám, szőszkefűtű hajadont vezetett utamba a tapintatlan gondviselés; szelíd, kedves volt, mintha a menyországba járt volna privátára. Azon vettem észre magam, hogy szerelmes vagyok, a mit ékes versekben el is mondtam neki, de ő azt felelte rá prózában, hogy „ne ostobáskodj.“

Kemény szó volt, de tréfának vettem s megintepelláltam hogy hát, van-e tudomása arról, hogy én csakugyan szeretem, s ha van, miért nincs? — Továbbá, mi okon bátorodik engem megvetni? Hiszen ő szeret engem — védekezett. — No hisz akkor jól van minden. . . . És ilyen nyilatkozat után én ringattam magam a reményesség fájának zöldülő ágán, mint valami elbizakodott gimpli madár. — Idejét látva a komoly fellépésnek — mivelhogy nem jó az embernek egyedül lenni — elkészültem egy szép beszédre, mely bizonyára a Kamehameha király lányának a szívét is megindította volna. Olyan kidolgozott munkát a zsidó kérdésben sem produkált se Herman Ottó se Simonyi Iván.

Mintán Pólikáról ugy is biztos voltam, egyenesen a papájához fordultam, a ki kemény természetű ember hírében állott. Mikor elmondom előtte ékes szónoki beszédemet, hát nem szól rá egyet sem, hanem nagy léptekkel kezd alá s fel sétálni a szobában, én pedig utána, mintha genzemasort csinálnánk. — Már annyi sétát elkövetünk ezen a módon, hogy bizonyára kiértünk volna vele a szőlőbeli pincéig, mikor megszólalt végre uram bátyám: „Meggondoltam a dolgot öcsém és elérzékenyültem.“ — Ahá a szülők elérzékenyülése mindig jó jel — gondolám magamban. — „Elérzékenyültem pedig a miatt, hogy a jó Isten külön vőlegényt nem tudott rendelni náladnál az én egyetlen leányomnak.“ — Mintha száz tüzes nyársat szúrtak volna belém. . . . De hát mi kifogása lehet uram bátyámnak, Pólika szeret engem. — Háromszor halj meg öcsém és szüless újra, még pedig mind a háromszor miniszternek, hogy az én leányomhoz közelíthess. — De gondolja meg uram bátyám a dolgot, Pólika bizonyosan a Dunába ugrik. — Ott is jobb helyen lesz; vág közbe. — No ezzel a vén medvével nem lehet boldogulni gondolám magamban — aláztszolgája uram bátyám, megyek a másik forumhoz a hol zikher a nyereségem s akármit gondol rólam, de Pólika az enyém. — Erre még pláne elkezdett az öreg füttyölni.

Rohanok az én bálványomhoz s mint egy drámai hős elszavalom némi változtatással dikciomat. Nagyon szép lehetett, mert nem vette ki biztosan a tartalmát — Ha jól értettem a kezét ajánlja s az enyémet kéri ugy-e bár? — Az lesz egyedüli üdvöm és boldogságom. — Nevetett az angyal. — Nagy vármegye Pest vármegye, benne van Pólika meg Solt is, de ha csak ketten volnánk benne, még akkor sem tudnám életemet az önéhez kötni. . . . Jéggé fagyva állottam ott. Hogy nem tudott valami zágrábi földrengés oda kerülni, hogy mindkettőnköt temetett volna el. Ezért huzattam én számtalanszor ablaka alatt ama notát: „Megérdelem ez a lány, kiért sáros a csizmám.“ No ugyan megérdemelte! — De hiszen azt mondá máskor, hogy szeret?! — Oh hiszen az igaz is, lássa én a rákot, meg a mókust is szeretem, mert mindenik oly különös állat. — Huh, nyilj meg föld! Ne tovább leányzó, mert mindjárt gállickővé változom s lenyelem saját magamat. . . . Ilyen ultimátumot kaptam én a farsangon s már most kérдем, hogy Arabi pasának van-e nagyobb oka az elkeseredésre, vagy nekem. — Kérдем, hogy a kontinensen van-e halandó, a kinek irtózatossabb volna ez a bört, mint nekem Oh háládatlan Delila! — „Tudjátok-e mit tesz az emberi nyelven, midőn a fűj azt mondja pitypalaty? — Az azt teszi, hogy kerüld az asszonyt, a leányt s minden furfangos ivadékát Eva anyáknak. — Most már jöhet száz farsang. — Nem házassodom meg soha, nem leszek asszony bolondja. . . . Eh! Mörge, mi a vízi? . . . Majzli! . . .

Kajabusz.

NYILTTÉR.*)

Nyilatkozat.

E lap február hó 20-ik számában Ó-Kanizsáról „Circumspectator“ névaláírással közölt aljas vádakat némelyek reám vonatkoztatják.

Alulírott cikkirőt mindaddig becsutlen rágalmazónak jelentem ki, míg vádjait, — melyek reám vonatkoznak — be nem bizonyítja. E részben elvárom, hogy jelen nyilatkozatom megjelenésétől számított 14 nap alatt adataival álljon elő, vagy jelentse ki: hogy nem engem értett cikkirő; különben sajtóperrel fogok élni.

Ó-Kanizsán, 1883. március 2.

Jd. Hoffmann József,
néptanító.

* Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és üdítő ital,
kítűnő hatásának bizonyult köhögésnél, gége bajoknál,
gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).
Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

Csak az a valódi melynek címlapja és dugaszolása a mellékelt felirattal meg egyező, azért különös figyelemre méltatandó
MATTONI'S
GISSHÜBLER
30-4.

Fogfájás

bárminemű, ha a fogak odvasok vagy romlottak is, — hosszabb időre megszűnik az indiai fogkivonat által. — Ezen fogkivonat világszerte ismeretes és egy családban sem hiányozhatik. — Kapható üvegenként 70 és 35 krval egyedül Heindhofer Róbert fűszer kereskedésében Zomborban.

I. os. kir. szabadalmazott duna-gőzhajózási társulat.

A személyszállító gőzösök menetrende

1883. évi március hó 1-től kezdve

a hajózás végéig.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetmény.

Leköszönés folytán megürit Szentöva, Dautova és Béreg községek — Szántóván székelő — körvrosi állomására ezennel pályázat nyitattik és a választás határideje f. évi március hó 18-ik napjának d. u 2 órájára kitézik.

Ezen állomást elnyerő, nevezett három községtől összesen 500 frt évi fizetést és esetenként 20 kr. látogatási díjt nyer.

Pályázni óhajtok felhívhatnak, hogy az egészségügyi törvény értelmében — és a hazai nyelven kívül a dalmát nyelv ismeretét tanusító — bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványait mondott határideig alulírt szolgabírói hivatalnál nyújtsák be.

Szántóva, 1883. február hó 9 én.

3-2 **Késmárky,**
szolgabíró.
165. szám. Tovarisoa községe.
kig. 1883.

Pályázati hirdetmény.

Tovarisoa községében 50 frt évi fizetés és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal egybeötött községi szülész-női állomás választás utján folyó évi március hó 18-án fog betölteni.

Pályázati kérvények a választás napjáig a községi előjáróságnál benyújtandók.

Tovarisován, 1883. február 13 án. 3-3

Rákics Miklós, jegyző. **Bugarszki Milos,** bíró.

857. szám.

1883.

Hirdetmény.

Zombor szab. kir. város gazdasági küldöttsége által ezennel közhírré tétetik, miszerint a városi szolgaszemélyzet és rendőrök részére szükséges, 2875 frttal előirányzott ruhaneműek és szerelvények beszerzése iránt az árlejtés f. é. március hó 8-án délután 3 óraker a városháza kistermében megtartatni fog.

A feltételek és minták a városi számvevősegnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zombor, 1883. február hó 27.

Vukicsevics Péter,
tanácsnok.

Hirdetés.

Alulírott mellé egy magyar ajku r. k. kántor segéd kerestetik, ki a kántori teendőknél kellő jártassággal bír. — A feltételek levélben megtudhatók.

Jankovácon, 1883. évi március 3-án.

3-1 **Hutovits Adalbert,**
kántor.

Felfelé:

BEZDÁNBÓL BUDAPESTRE: hetfőn, szerdán és szombaton 9 óraker este.

Lefelé:

BEZDÁNBÓL ZIMONY-, ORSOVA- és GYURGYEVÓRA: szerdán, pénteken és vasárnapon 8 óraker reggel.

A Mohács-Pécsi vasut vonatai a gőzösök meteteivel közvetlen összeköttetésben állanak.

Bezdan, 1883. március hó 1-én.

Az ügynökség.

A pénzügyministerium 1878 évi 51899. számú rendelete értelmében bélyegmentes.

Szerkesztői üzenetek.

M. D. ügyvédjelölt Palánka. Felháborolással olvastuk azon botrány leírását; de épen minthogy 4 van egy ellen, kell, hogy az ottani járásbíróóság ítéletét meghallgassuk, annál inkább, mert ön már oda fordult jogorvoslatért. Donát és társai ugyanis elleenyilatkozatot küldhetnének be s akkor azon kényszerhelyzetbe jutnánk, hogy közügyeknek szánt területet személyes pervatvarral kellene betöltenünk. Azonban teljes készséggel megígérjük, hogy az ítéletet annak idején közölni fogjuk.

Lage József Jankovác. Egy év előtt 1 frtot küldött be; hogy az céljára nem fordítható, tudattuk. Rendelkezni el mulasztott. Így hát a szegény diákok segélyegyletének adtuk.

Felélős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneuburgi csász. kir. borkisészleti állomás vegyelemzése szerint

kítűnő jó, valódi malaga, mint kítűnő erősítő-szer **elerőtlenedett betegek, üdülők, gyermekek** stb. számára, a **vérszegénység** és **gyomorgyengeség** ellen legkítűnőbb hatású. $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ eredeti palackokban s törvényesen bejegyzett védjegy alatt

Továbbá **valódi madériai, Sherry, rajnai** és **gorswinei borok** kaphatók **Sauerborn Károly** gyógyszerész és **Hrabovszky és Sztrilich** urak fűszerkereskedőknél **Zomborban.**

3-1

182. szám.

Árv. 1883.

Hirdetmény.

Zombor szab. kir. város árvaszéke részéről ezennel közhírré tétetik hogy néhai Kocsis Lajos volt zombori ügyvéd tulajdonához tartozó apatini utcában levő a zombori tjk. 200. szám alatt ö. i. 15. sz. és 587-589. hrsz. alatt fekvő 3000 frtra becsütetett folyó évi ápril hó 1-én délutáni 2 $\frac{1}{2}$ óraker a helyszínen önkéntes árverés utján el fog árvereztetni.

Az árverési feltételek a városi közgyám Bugarszky Miklós és az örökhatyó végrendeleti végrehajtója Sztrilich Mihály uraknál megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1883. évi február hó 27-én.

Hoffmann,
polgármester, mint árvaszéki elnök.

Tovarisoa községe.

Hirdetmény.

Tovarisoa községébe egy rendszeresített állandó községi végrehajtó és egy ideiglenes jegyzői gyakornok kerestetik A végrehajtó évi fizetése a község pénztárából 300 frt. Gyakornokot alulírott fizeti

A végrehajtói állást elnyerni óhajtoktól csakis azon község jegyzőjének ajánló levele kívántatik, melyben működik vagy lakik. A szerb nyelvet bírók előnyben részesülnek. A községi képviselőknek megyehatóságilag jóváhagyott határozata szerint a végrehajtó egyedül a községi jegyző rendelkezése alatt áll; annak felelősséggel tartozik, s az által felfogadható vagy elbocsátható.

Tovarisován, 1883. február 13 án.

3-3 **Rákics Miklós,**
községi jegyző.

Hirdetmény.

Az alulirt igazgatóságnak a zombori kereskedelmi és iparbank tiszteltbetevőivel van szerencséje tudatni, miszerint az állandó kedvező pénzügyi viszonyok következtében indítatva érzi magát, a kamatlábat a betevők részére következőképp megállapítani, mely megállapodás úgy az új, mint az intézetnél már régebben betett összegekre nézve **f. é. március 1-ével érvényre emelkedik:**

Az árvatári és községi pénzek, valamint jogi személyek és hasonló egyletek, továbbá oly magánszemélyek pénzei, kik előre kötelezik magukat arra, hogy betételeiket felmondhatlanul egy évig az intézetnél hagyják, és ennek elmúltával csakis az alapszabályszerű felmondás mellett vehetik fel,

az eddigi 6¹/₂% helyett csak 6%-al

számíttatnak; továbbá azon betételek után, melyek egy fél évig felmondhatlanul hagyatnak a banknál, és ezen idő lefolyása után hasonlóképp csakis az alapszabályszerű felmondási határidő mellett vehetők vissza, 5¹/₂% számíttatik: végre folyó számla szerinti betételek után évi 5% számíttatik, a hol még megjegyzendő, hogy a f. é. február 1-ével életbe léptetett törvény értelmében a betételek 10% adóval is megterhelhetők, mely adót maga a bank fogja viselni és nem fog a betevőknek felszámíttatni.

Kérjük tehát tisztelt betevőinket, kiknek betételeik már nálunk vannak, és ezen kamatláb leszállítással nem egyeznek bele, hogy **f. é. március 1-étől** kezdve nyilatkozatukat a betétikönyvecskékben felsorolt időpontokban a bank titkárságánál adják be, hogy a fent elősorolt három módzatok melyike szerint kívánják a banknál továbbra is meghagyni, ellenesetben a kamatláb számítás ezen felmondási határidő letelte után a fenti módzatok szerint fog történni.

Végezetül megjegyezzük, hogy intézetünk minden oly pénzbetétet, mely legalább nyolc nap alatt föl nem vétetik, a betétet követő naptól a visszafizetést megelőző napig kamatosíttatni fog.

Zomborban, 1883. február 24-én.

3-2

A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága.

3-1.

LEITNER H.

Bécsből

az aprilisi vásárra eljövend

legujabb női divatcikkekkel,

nevezetesen:

palástok, köpenyek, köpenyek és kabátokkal.

Eladási hely: **SZEMZŐ GYULA** úr házában, **Jónász Nina** divatárusnő boltjában.

452. szám.
k. ig. 1882.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye felső II. szolgabírói járásához tartozó Almás községében leköszönés folytán megüresült községorvosi állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állomás, folyó évi március hó 19-én dél előtt 10 órakor a község házában megtartandó választás útján fog betöltetni.

Az állomással egybekötött javadalmazás:

- 1) Évi készpénzfizetés 600 frt.
- 2) Látogatási díj 40 kr.
- 3) Halotti szemle díj 20 kr.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt folyamódványait **folyó év március hó 17-ik napjáig bezárólag** alólirotthoz benyujtsák.

Almás, 1883 február hó 19.

Deák Zsigmond,
szolgabíró.

3-2.

Ház-eladás vagy bérbe-adás.

Pekanovits Imre elköltözése folytán a Dobutácban levő 239 sz. alatti lakház, mely 2 utcai és 4 udvari szoba, 3 konyha, 1 pince, 3 kamara, istálló, 2 fészter és 2 kertből áll,

szabadkézből eladó,

esetleg az egész, vagy egy része is bérbe vehető.

Bővebb értesítést ad

Pekanovits Andor.

3-3.

Bérbeadás.

Sztapári út 24. számú ház, megyeház sarkának átellenében, mint volt korcsma-helyiség, **Henneberg** ügyvéd által — korcsmának is — bérbe adatik.

3-2

A svéd
ő felsé-
kormá-
kitünté-
LENGIEL-

király
genek
nya által
tett Dr.
főle

NYIRBALZSAM.

Maga az a vegetabilis nedv, mely a megtört nyírfa törzséből folyik, emberi emlékezet óta mindig mint legkitűnőbb

szépitőszer

ismeretes; ha még ez a feltaláló módja szerint vegyészeti uton balzsammá készítették, akkor ugyszólván csodahatást gyakorol.

Ha az ember ezzel este arcát vagy másol testbőrét megkeni, már másnap reggel alig észrevehető bőrdarabkákká válnak le a bőrről, mely ezáltal vakító fényes és puha lesz. Ez a balzsam az arc redőit és atkáit eloszlatja s annak ifjúi üdeséget kölcsönöz; a bőrt fehérré, puhává és frissé teszi; szep-lőt, májfoltot, anyajegyet, rezesort, bőrkü-tegek és minden bőrbajt megorvosol.

Egy üveg ára használati utasítással 1'50 kr.

Kapható **BUDAPESTEN Török Jó-zsef** király-utcai gyógytárában. Főraktár **BÉCSBEN W. Henn.** — **Pisztory Bódog** gyógyyszerész **Temesvár.** 12-5

Hirdetmény.

A bezdáni szigetét ármentesítő társulat végleges megalakulási közgyűlését folyó hó 13-ik napján d. u. 2 órakor fogja megtartani Bez-dánban, a község háza tanácstermében, melyre az érdekeltek meghi-vatnak.

Az elnök megbízásából

Szabó András,

választmányi tag.

1-1

LUSZTIG JAKAB

ZOMBORBAN

főutca, JALOSSEVICS JAKAB ur házában.

Ajánlja dúsan felszerelt

raktárát

mindennemű bel- és külföldi szövetekből.

Elfogad megrendeléseket egy öltönynek 24 óra alatti elkészítésére.

Legujabb divatú **férfi- és gyermek-öltönyök** a legjutányosabb áron kaphatók.

Minden e szakmába vágó megrendelések a legujabb divat szerint pontosan eszközöltetnek és a legjutányosabb áron számíttatnak. 6-4

9601. sz.
tkvi. 1882.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az apatini segélyszövetkezet végrehajtható Szabó György végrehajtást szenvedő elleni 306 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Apatinban fekvő az apatini 2023 szíjtkvben Szabó György és neje Petróczy Jozefa nevében álló A I. alatt foglalt 206/b. hr. 1446. ö. i. számú ház és 96²/₃ ö. öltönyi beltelekre még pedig az 1881. LX. t. c. 156. §-a értelmében egészben az árverést 450 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi április hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor Apatin község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 50 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1883. évi január hó 25-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Villassevits,
kir. törvénzéki jegyző.

Szőchényi József,
kir. törvénzéki elnök.

HIRDETMÉNY.

A folyó február hó 1-től érvényes 1883. VII. t. c. szerint bármely pénztárnál vagy takarékpénztárnál elhelyezett betételek kamatai után 10%-lék kamatadó fizetendő.

Az alóljegyzett igazgatóság a takarékpénztári választmány határozata alapján ezennel értesíti a t. c. betevő közönséget, hogy a Zombori Takarékpénztár minden eddigi, vagy ezentúl történendő betételek után a 10% kamatadót sajátjából fogja fizetni és hogy ezentúl is a magánfelek betételei után 5% kamatok, az árvapénztári, iskolai és más jótékonyági alapok betételei után pedig 6% kamatok fognak minden levonás nélkül számíttatni és fizettetni.

Az ingatlanokra adandó kölcsönök, a leszámított váltók és értékpapírokra adandó előlegek után ugymint eddig összesen évi 7 1/2%-lék kamat és iratdíj fog számíttatni.

Zombor, 1883. évi február 12-én.

A Zombori Takarékpénztár igazgatósága.

3-3

Idei valódi

F R F U R T I

virág- és főzelék magvak,

a legkiválóbb fajokban és legjobb minőségben kaphatók Zomborban

FALCIONE GUSZTÁV

kereskedésében.

ZIRNER S. és FIA, BAJÁN

első bácska-bajai butor-, vasbutor-, vaspénzszekrény- és varrógép-raktár.

A csász. és kir. szabadalmazott

besztercebányai tömören hajlitott fabutor-gyár raktára.

Nagy raktár

KÉSZ KÁRPITOS- ÉS ASZTALOS-MUNKÁKBAN.

A legjobb és legolcsóbb butorok

terem, étterem, iroda, hálószoba, oselédszoba és konyha berendezésére.

Átvállalják magánhelyek, szállodák, fürdőházak, nyaralók, egész lakások stb. stb. teljes és elegáns berendezését úgy helyben, valamint a vidéken is.

Házak eladása.

I. A főutcában levő 11. sz. a. lak ház, mely 1 bolt, 5 padlózott szoba, 2 konyha, éléskamara, 14 öl hosszú pince, padlás, magtár és 6 öl hosszú fészertől áll. — kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó.

II. A Szelence külvárosban a Madár-utcában levő 651. sz. a. lakház, mely 4 padlózott szoba, konyha, éléskamara, pince, félszer, kút és egy nagy kertből áll, mely szőlővesszők és gyümölcsfákkal van beültetve, kedvező feltételek mellett eladó, esetleg f. évi november 1-étől bérbé is vehető.

Közelebbi értesítést ad

Gerencsér Károly,

kereskedő.

3-2

Andrits, Vidákovics és Hedvicsek

szobafestők és mázólok

Zomborban.

Ajánljákszolgálatukat minden szakba vágó munkák felvételére, különösen egyházak festésére pontos szolgálat és jutányos ár mellett.

Lakás: felső város, Anna-utca. 76 szám alatti házban.

3-3.

Az általánosan legjobbnak

elismert pipere arcpor a **GRÜNDER RICH.**-féle ártalmatlan

HATTYÚARCPOR,

(Schwanenpuder.) 3-2

mely nem csak az arcon teljesen láthatatlan és tartós, de a mellett az arcot ifjúsítja, és annak rózsaszínű színt ad. — Főraktár:

Gallé Emil gyógyszerésznél Zomborban.

Árlejtési hirdetmény.

Moholy nagy községének róm. kath. egyházközsége által hozott határozat szerinti tervezet és 2271 forint 62 krajcárral előirányzott költségvetés után kántorlagnak újonnan való építésére nézve az itthelyi r. k. plebánia hivatalban 1883. évi március hó 11-én délutáni 3 órájára kitűzött határidőben megtartandó árlejtésre a vállalkozni szándékozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint az építkezési és műszaki tervrajzok, valamint az árlejtési feltételek a fenti plebánia hivatalban nappal minden időben betekintésre készen tartvák.

Az árlejtés megkezdése előtt a szabályszerű 10%-től bányapénz teendő le, és az szóbelileg fog megtartatni, de esetlegesen írásbeli zárt ajánlatok is nyújthatók be.

Moholy, 1883. február hó 18-án.

Kleiner János, **Varga Mihály,**
hitk. jegyző. plebános mint hitközségi elnök.

Gallé Emil és Michelsz Gyula

Zomborban

Minden orvosi ezen betegzestek vidégekben is ellátva, védelmére az állami...
Felmehi egyetemen... részben az abból...
Zomborban

Poudre de Serrail.
Legfinomabb a rozpor.
Minden orvosi ezen betegzestek vidégekben is ellátva, védelmére az állami...
Felmehi egyetemen... részben az abból...
Zomborban

Carbol-szappan.
Dr. Lohmosek...
Minden orvosi ezen betegzestek vidégekben is ellátva, védelmére az állami...
Felmehi egyetemen... részben az abból...
Zomborban

MÜLLER J. L.
ILLATSZER- ÉS PIPERE-SZAPPAN-GYÁROS
BUDAPEST.
Gyár: VII. Rottenhiller-utca 36. sz. n. saját ház.
Raktár: IV. Kórház-utca 2. sz. n. „Vízkerékház”.
Minden orvosi ezen betegzestek vidégekben is ellátva, védelmére az állami...
Felmehi egyetemen... részben az abból...
Zomborban

